

OUTRIP

P 2289 61

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE / ZVEZE
DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Leto VII. številka 9. september 1999

poštšina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

Rutacid®

S prijetnim okusom nad želodčno kislino!

Rutacid
hidrotalcit
žvečljive tablete po 500 mg

Rutacid odpravlja in blaži težave, ki so povezane s prevelikim izločanjem želodčne kisline ali z gastroezofagealnim refluksom in se kažejo kot zgaga, spahovanje, pekoča bolečina v epigastriju in gastritis.

Rutacid pospešuje celjenje razjede na želodcu ali dvanajstniku. Učinkovit je tudi pri vzdrževalnem zdravljenju kronične ulkusne bolezni.

Tako prijeten okus
kot bonbon,
a v resnici
učinkovita tableta.

Indikacije: Odpravlja in blaži težave, ki so povezane s prevelikim izločanjem želodčne kisline ali z gastroezofagealnim refluksom in se kažejo kot zgaga, spahovanje in pekoča bolečina v epigastriju. Te težave in tudi gastritis so lahko posledica stresa, nepravilnega prehranjevanja, čezmernega pitja alkohola ali jemanja nesteroidnih protivnetnih zdravil. Pospešuje celjenje razjede na želodcu ali dvanajstniku in je učinkovit tudi pri vzdrževalnem zdravljenju kronične ulkusne bolezni.

Kontraindikacije: Preobčutljivost za hidrotalcit ali za katerokoli sestavino zdravila, hujše motnje v delovanju ledvic. **Skrajšano navodilo:** Odrasli vzamejo 1 do 2 tableti, običajno eno uro po obroku in pred spanjem oziroma ko se pojavijo opisane težave. Tablete ne pogoltne celih, ampak jih dobro prežvečimo. Otroci, stari od 6 do 12 let, naj vzamejo polovični odmerek.

Opozorila: Bolniki z oslabljenim delovanjem ledvic smejo jemati zdravilo le krajši čas in v manjših odmerkih. Zdravila ne dajemo otrokom, mlajšim od 6. let.

Interakcije: Hidrotalcit lahko, tako kot drugi antacidi, zmanjša absorpcijo tetraciklinov, kinolonov (ciprofloksacin, ofloksacin), železovih preparatov in kumarinov. Hidrotalcit ne smemo jemati sočasno z drugimi zdravili, ampak eno do dve uri prej ali kasneje. **Stranski učinki:** Večji odmerki od priporočenih lahko povzročijo redko blato ali drisko. Pri ledvičnem odpovedovanju lahko pri zelo velikih odmerkih in dolgotrajnem zdravljenju aluminij moti absorpcijo kalcija in fosfata. Poveča se lahko tudi koncentracija aluminija in magnezija v krvi.

Način izdajanja zdravila: Tudi brez zdravniškega recepta. **Embalaza in oprema:** Zloženka z 20 žvečljivimi tabletami po 500 mg v pretisnem omotu. Zloženka s 60 žvečljivimi tabletami po 500 mg v pretisnem omotu.

Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.

Krka, d. d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6, 8501 Novo mesto
www.krka.si

INFORMATIVNI BILTEN

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE-
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

UTRIP

ODGOVORNA UREDNICA:

Irma Antončič

UREDNIŠKI ODBOR:

Irma Antončič, Bojana Filej, Irena Istenič,
Petra Kersnič, Veronika Pretnar Kunstek

LEKTORICA:

prof. Cvetana Tavzes

NAKLADA: 11550 izvodov

LETNA NAROČNINA ZNAŠA:

4500 SIT

Za člane brezplačno

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Ljubljana, Vidovdanska 9

telefon, telefaks: 061/316-055

e-mail: zveza.med.sester@siol.net

Žiro račun: 50101-678-48641

Po mnenju Urada vlade za informiranje z dne 4. 3. 1993,
št. 23/71-93 sodi Utrip med proizvode, za katere se
plačuje 5-odstotni davek od prometa proizvodov.

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,

tel.: 061/1408-202, tel/faks: 1400-315

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING d.o.o.

Vrhnika, Krožna pot 2, tel.: 061/757-850,

faks: 061/757-855, e-mail: starling@siol.net

TISK:

Tiskarna POVŠE

Povšetova 36 a, Ljubljana,

tel/faks: 061/301-542

L O N D O N 1 9 9 9

VIZIJA ICN

*Medicinske sestre vsega sveta smo v ICN (Mednarodno organizacijo medicinskih sester) svoja prizadevanja združile v en glas. Glas zagovornic vseh, za katere skrbimo, **in vseh tistih, za katere ne skrbi nihče**. Z združenimi močmi svet nenehno opozarjamo, da imajo vsi ljudje pravico do varovanja svojega zdravja, zdravstvene nege in zdravljenja. Smo v prvih vrstah napredka v zdravstvenem varstvu in s svojim znanjem in usposobljenostjo, številčnostjo, usklajevanjem prizadevanj in sodelovanjem z javnostjo in drugimi zdravstveni delavci pomagamo usmerjati njegov razvoj.*

Naše poslanstvo je pokazati pot k bolj zdravi družbi. S skupnim delom v okviru ICN usmerjamo znanje in prizadevanja naše celotne stroke, da bi ljudi spodbudile k bolj zdravemu načinu življenja, k oblikovanju bolj zdravih delovnih mest in bolj zdrave skupnosti. Naša naloga je krepiti zdravje družbe kot celote in vsakega posameznika v njej, zato podpiramo strategije trajnostnega razvoja, katerih cilj je boj proti revščini, onesnaževanju in drugim globljim vzrokom bolezni.

Fotografija na naslovnici: Peter Skoberne

S skupnim delom medicinske sestre med prvimi v zdravstvo uvajamo pridobitve sodobne tehnologije, ne da bi pri tem izgubljale njegovo človeško noto. Ob tem smo trdno odločene, da bomo znanost in tehnologijo ohranile v službi zdravstvene nege, utemeljene na etičnih in humanih vrednotah ter sočutju, s katerimi se trudimo zadovoljevati tudi duhovne in čustvene potrebe pacientov.

S skupnimi prizadevanji, h katerim skušamo pritegniti tudi študente in študentke zdravstvene nege, medicinskim sestram v vseh državah zagotavljam visoko raven izobrazbe – izobrazbe, ki je utemeljena na liberalnih in znanstvenih načelih, prožna in prilagojena kulturnim posebnostim posameznih narodov ter v skladu s temeljnimi načeli našega poklica. Skrbimo za to, da so medicinske sestre usposobljene za vrsto izvajalskih in vodstvenih nalog, s katerimi se lahko uspešno in učinkovito vključijo v delo multidisciplinarnih zdravstvenih ekip. Medicinskim sestram omogočamo, da usposobljeno sprejmejo bolnike, znajo poskrbeti zanje in jih po potrebi napotijo na zdravljenje drugam. V izobraževalne programe ves čas dodajamo nove sklope znanj in spretnosti, s katerimi hkrati usmerjamo in sledimo spremembam v zdravstvenem varstvu, ter skrbimo za to, da zdravstveni sistem ta prispevek prizna in nagradi. S skupnim delom si prizadevamo za vrednote, usmeritve, standarde in pogoje, ki medicinskim sestram omogočajo, da v celoti izkoristijo svoje znanje in sposobnosti.

Naše skupno delo vodijo temeljna načela zdravstvene nege: da smo zavezane zdravstveni negi v širšem pomenu, zagovarjamo interese naših pacientov, pomagamo ljudem, da si pomagajo sami, in da opravljamo tisto, kar bi ljudje opravili sami, če bi imeli dovolj moči, volje in znanja.

Zaradi naših skupnih prizadevanj delo medicinskih sester povsod uživa velik ugled, in če ga pravilno uporabimo, gotovo zaslužimo tudi priznanje in nagrado zdravstvenega sistema. Naša največja nagrada pa je trdna vednost, da s svojim delom oblikujemo prihodnost zdravih ljudi v zdravem svetu.

UTRIP POLETNIH DNI NA ZBORNICI

Petra Kersnič

In potem je prišlo poletje. Letos nas je vročina preizkušala kot že dolgo ne. Sonce sicer prinaša ogromno svetlobe, lahko pa tudi velike bolečine. Ni se dalo predolgo prepuščati sončnim žarkom - senca je bila veliko bolj mamljiva. Poleg tega pa smo letos doživeli in preživeli redek pojav – sončni mrk – bilo je veliko več napovedanega, kot pa se je potem zgodilo. Ostal je le občutek nemoči proti naravi, vesolju in večnosti.

In kaj smo delali!

5. in 12. julij - sestanek delovne skupine na Ministrstvu za zdravstvo za pripravo osnutka Zakona o zdravstveni negi

13. julij - sestanek delovne skupine za strokovne standarde na področju zdravstvene vzgoje.

14. julij - 7. seja Upravnega odbora.

14. julij - seja Statutarne komisije.

20. julij - sestanek delovne skupine za strokovne standarde kakovosti v zdravstveni negi.

20. in 21. julij - sestanek delovne skupine za oblikovanje terminološkega slovarčka

Med 22. in 26. avgustom 1999 je v Cankarjevem domu potekal 15. Evropski kongres medicinske informatike, ki ga organizirata Evropska federacija za medicinsko informatiko in se ga je udeležilo okoli 500 udeležencev iz 40 držav. Na kongresu smo aktivno sodelovali s referatom z naslovom Slovenska zdravstvena nega na poti v svet zdravstvene informatike. Kljub temu, da je bila 22. 8. nedelja, smo uspeli med delom in tudi med dopusti pripeljali v Cankarjev dom 15 medicinskih sester na celodnevni "tutorial" o informatiki v zdravstveni negi.

DOPISANO

Za počitniško branje sem si izbrala nekaj knjig, s katerimi sem želela podoživeti otroštvo, gimnazijska leta in še nekaj tistih spominov v knjigah nastopajočih, ko se vse srečno konča. Odkrito priznam, da sem se po svoje

veselila tudi "rumenega tiska", ki ga v takih dneh sproti tudi preberem. Če imaš veliko znancev, si največkrat v nevarnosti, da te opozarjajo na lepe pa tudi na manj lepe ali vzpodbudne novice. Tik pred odhodom na dopust me je prijateljica poklicala in mi ponudila v branje knjigo, ki je izšla leta 1990 pri Prešernovi družbi, Janeza Miličinskega – Leta za pet drugih.

Priznati moram, da sem takoj hotela vedeti, kaj in kje je tisto sporočilo, ki mi je bilo iz te knjige namenjeno, zato sem ga takoj prebrala. Sklenila sem, da ga citiram in to zato, ker mi daje pogum za udejanjanje takratnega razmišljanja in stališč nekdanjega dekana Medicinske fakultete za današnje dni.

Stran 73

"Leta 1963 sem stopal v petdeseto leto življenja kot dekan medicinske fakultete..... Delali smo v času žive reforme, ki je takrat zajela celo univerzo, vodilni motiv je bil dvostopenjski študij, pri čemer naj bi fakultete v dveh letih izšolale nekakšne hitro zvarjene strokovnjake, na višji stopnji pa naj bi še naprej ostala diploma..... Na medicini smo se tej reformi živo upirali. Moram reči, da je bilo splošno mnenje odklonilno, češ da takega polzdravnika nimamo kje uporabiti, da tudi ne moremo medicine stopnjevati od bolničarke, nižje medicinske sestre, višje medicinske sestre pa kar v drugo stopnjo medicine po možnosti do zdravnika.

Vztrajali smo pri oceni, da je medicinska

sestra poklic zase, ki ima svoj vrh, svoje pristojnosti, in svoje posebno znanje, katerega zdravnik nima. Med seboj se izpopolnjujeta, zdravnik s svojimi dolžnostmi in znanjem, medicinska sestra prav tako s svojim znanjem. “

Knjiga, ki sem jo med počitnikovanjem pre-

brala v celoti, mi je popestrila počitniške dni in Vam jo priporočam. Marsikaj vam bo povedala, predvsem pa generacijam, ki smo neprestano v reformah in v fazi “oranja” - ko svet in prostor spreminjamo zato, da bi bil boljši in lepši, pa kar pogosto postaja še težji in bolj neprijazen.

IZ MEDIJEV

Delo 20. 7. 1999

Vesti ob robu

Podpisan aneks za medicinske sestre

Ljubljana - Zagat z dodatkom za zdravstveno nego naj bi bilo zdaj vendarle konec. Včeraj sta namreč vodja vladne pogajalske skupine, minister **Janko Kušar**, in predsednica Sindikata delavcev v zdravstveni negi **Jelka Černivec** parafirala aneks k poklicni kolektivni pogodbi. Po vsej verjetnosti mu bo vlada prižgala zeleno luč še ta četrtek, potem naj bi se uradni podpisi in pečati na aneksu znašli čez teden dni. O težavah v zvezi z dodatkom za zdravstveno nego poročamo pravzaprav že od lanskega novembra. Tedaj so medicinske sestre ugotovile, da se je mukoma izpogajani dodatek v sklopu nove pogodbe “razblinil”. Z vsakomesečnim izplačilom so ga sicer še prejemale, vendar ne kot ločeni dodatek, kar bi lahko pomenilo, da v septembru predvidenega zvišanja dodatka (od 8 do 14 ti-soč tolarjev bruto) ne bi mogle dobiti, ker ta na plačilnem listu uradno ni bil več omenjen. Menda zgolj naključni zaplet, ki naj bi ga povzročilo neskladje med poklicno in panožno kolektivno pogodbo, bo zdaj odpravljen, skupaj s še nekaterimi pomanjkljivostmi v pogodbi. Delodajalci tako ne bodo več mogli samovoljno ravnati pri uresničevanju pogodbenih določil, menijo v sindikatu, ki si bo prizadeval tudi za ustvarjanje reda v sistematizaciji. Najkasneje do konca tega leta naj bi bili postavljeni normativi, s katerimi bi bilo vendarle urejeno tudi pripravništvo v zdravstveni negi. Naj spomnimo, da se je pred časom na pobudo omenjenega sindikata odzval poslanec **Roman Jakič** in v zakonodajni postopek vložil novelo zakona o zdravstveni dejavnosti, s katero naj bi poskrbeli (tudi) za pravice medicinskih sester z višjo in visoko izobrazbo.

Dnevnik 22. 7. 1999

Zakon ni skladen z ustavo

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, ki se je začel na pobudo Zbornice fizioterapevtov Slovenije, odločilo, da je zakon o zdravstveni dejavnosti v neskladju z ustavo, ker v njem niso opredeljena pooblastila zbornic, katerih obstoj zakon sicer predvideva.

V zbornici fizioterapevtov tako menijo, da je zakon o zdravstveni dejavnosti glede organiziranosti zbornic na področju zdravstva – razen tistih, v katere se vključujejo zdravniki, zobozdravniki in farmacevti – pomanjkljiv. V zbornici fizioterapevtov pa želijo doseči, da bi bil njihov pravni položaj urejen na enak način, kot je z zakonom o zdravstveni dejavnosti urejen pravni položaj zdravniške zbornice. Ustavno sodišče je pobudo sprejelo, državni zbor pa je dolžan ugotovljeno neskladnost odpraviti v roku enega leta od objave te odločbe v Uradnem listu.

Informacija o davku na dodano vrednost

Irena Vodlan

Zakon o davku na dodano vrednost (odslej DDV) JE ZAČEL VELJATI 1.7.1999.

Do sedaj smo v Sloveniji uporabljali davek na maloprodajo (prometni davek), pri katerem se je davek apliciral šele ob prodaji končnemu potrošniku. DDV pa je večfazni davek, kar pomeni, da se aplicira v vseh fazah produkcijsko-distributivne verige, čeprav celotno breme DDV še vedno nosi končni potrošnik – država namreč ne pobere nič davka, če končni proizvod ni dejansko prodan končnemu kupcu oziroma osebi, ki ni davčni zavezanec DDV. Pri DDV sta določeni le dve stopnji in sicer splošna stopnja 19 % in znižana stopnja 8 %.

Davčni zavezanci:

- vsaka pravna ali fizična oseba, ki je v letu 1998 dosegla vsaj 5.000.000 SIT prometa s svojo dejavnostjo.

Kdo je izvzet iz sistema:

- majhna podjetja (z majhnim bruto prometom), pri katerih bi izpolnjevanje davčne obveznosti predstavljalo preveliko administrativno breme,
- sektorji, ki oskrbujejo prebivalstvo z dobrinami posebnega družbenega pomena (šolstvo, zdravstvo, izobraževanje, kultura),
- finančne institucije in zavarovalnice.

Iz tega je razvidno, da je ZDMSZTS davčni zavezanec.

DDV temelji na načelu dogodka – to pomeni, da se DDV obračuna na podlagi izdane fakture in ni važno, če je ta faktura bila plačana ali ne. Isto velja tudi za prejete račune – DDV si bomo lahko odtegnili tudi, če računa še ne bomo plačali v istem mesecu, kot smo ga prejeli.

Izračun DDV:

Pri DDV poznamo vhodni in izhodni DDV. Preprosto povedano je vhodni DDV tisti, ki smo ga plačali s prejetim računom, izhodni

pa tisti, ki ga je plačala naša stranka s tem, da je plačala naš račun.

Vhodni DDV torej dobimo z:

- vsemi prejetimi računi za material in storitve, razen reprezentance in stroškov nočitve,
- avtorskimi pravicami davčnih zavezancev,
- danimi avansi za prejete račune.

Izhodni DDV pa dobimo prek:

- izdanih faktur za publikacije,
- izdanih faktur za reklamo in propagando,
- izdanih faktur za strokovne seminarje,
- izdanih faktur za druge storitve,
- prejetih članarin.

V Sloveniji uporabljamo za pobiranje DDV metodo nižanja davkov. **Kaj to pomeni?**

Davek, ki ga mora plačati davčni zavezanec, je kumulativa vseh davkov, ki ga je zaračunal ob izdaji svojih faktur (to so njegovi izhodni davki). Tu ni razlike od prometnega davka, kjer se je ravno tako pobiralo davek od izdanih faktur. Pri DDV pa se upošteva tudi davek, ki ga je plačal davčni zavezanec, ko je npr. kupil novo osnovno sredstvo – to je njegov vhodni davek.

Davčni zavezanec si torej kumulativo svojih izhodnih davkov ZMANJŠA za vse vhodne davke, ki jih je že plačal, in tako plača le razliko.

Če bo vhodni DDV večji od izhodnega DDV, bo ZDMSZTS dobila razliko refundirano, če pa bo izhodni DDV manjši od vhodnega DDV, bo ZDMSZTS davek plačala.

S tem je pojasnjeno, zakaj je račun pomembna davčna listina oziroma celo najpomembnejši element davčne evidence. Le z računom se bo namreč lahko uveljavljajo tako vhodne, kot izhodne davke. Zakon ne predpisuje oblike računa, ampak vsebino računa.

Zelo pomemben je tudi nastanek davčne obveznosti. Obveznost za obračun DDV nastane, ko je blago dobavljeno oziroma storitev opravljena. Šteje se, da je blago dobavljeno oziroma so storitve opravljene takrat, ko je izdan račun. Če račun ni izdan, se DDV obračuna osmi dan po opravljeni dobavi blaga oziroma storitve.

DDV se bo obračunaval mesečno in plačeval v roku enega meseca. Davčno obdobje je koledarski mesec. Obračunaval se bo na podlagi zneskov na prejetih in izdanih računih za opravljen promet blaga in storitev v davčnem obdobju.

Kakšne spremembe prinaša zakon o DDV v ZDMSZTS pri poslovanju?

1. ZDMSZTS bo morala veliko pozornosti usmeriti v prejete račune, ker bo imela le na podlagi pravilnega računa pravico do odbitka vstopnega davka. Prejeti računi bodo morali biti evidentirani v knjigi prejetih računov v davčnem obdobju, ko je nastal promet blaga oziroma ko je bila opravljena storitev. Če račun v davčnem obdobju ne bo evidentiran, bo ZDMSZTS izgubila pravico do vstopnega davka, torej ga ne bo mogla prikazati kot terjatev do države, ampak bo ta DDV evidentiran kot strošek ZZNS. To velja tudi za račune, ki se bodo plačevali preko blagajne. Vsi prejeti računi bodo morali vsebovati elemente, ki jih zakon o DDV določa. Zato morajo biti vse predsednice strokovnih sekcij seznanjene z davčno številko ZDMSZTS.

Po zakonu o DDV so obdavčeni tudi avtorski honorarji. Avtorski honorar je plačilo za avtorsko delo. Vsi avtorji bodo morali na podlagi sklenjene pismene avtorske pogodbe izstaviti račun za avtorsko delo v bruto znesku. Davčni zavezanci bodo obračunali še 8-odstotni DDV za stvaritve s področja književnosti, znanosti in umetnosti, za ostale stvaritve pa 19-odstotni DDV.

2. Še opozorilo! Glede na to, da imajo strokovne sekcije kar precej računov za re-

prezentanco in hotelske storitve, velja opozorilo, da prejeti računi za reprezentanco in nočitve nimajo pravice do odbitnega DDV. DDV, ki ga bo zaračunala firma, ki je davčni zavezanec, bo predstavljal strošek strokovne sekcije ZDMSZTS.

3. Na področju prihodkov ZDMSZTS: Treba bo izstavljalati račune udeležencem seminarja oziroma zavodom, ki so slušatelje prijavili. Na to spremembo se je treba skrbno pripraviti že v začetni fazi organizacije seminarja, t.j. takoj pri objavi organiziranega seminarja. Slušatelji seminarja se bodo obvezno prijavili na seminar na podlagi prijavnice, ki bo sestavni del objave. Prijavnica bo osnova za izstavitve računa. Ker zakon o DDV strogo določa davčno obdobje, je zelo pomembno, da ne bo zavlačevanja pri finančnem obračunu in pri predaji dokumentov na sedež ZDMSZTS.

Odgovorna oseba strokovne sekcije mora:

- pred začetkom seminarja pobrati prijavnice in dokaze o vplačilu kotizacije in takoj po končanem seminarju narediti finančni obračun;
- prvi delovni dan po končanem seminarju dostaviti vso dokumentacijo na sedež ZDMSZTS zaradi izstavitve računov ter zaradi evidentiranja prejetih računov. Vsi prejeti računi morajo biti naslovljeni na ZDMSZTS z njeno davčno številko;
- prvi delovni dan po končanem seminarju dostaviti vse račune, ki so podlaga za pokritje prejete akontacije ob začetku seminarja. Vsi računi morajo biti naslovljeni na ZDMSZTS z njeno davčno številko.

4. Pomembna novost je tudi obdavčitev članarine v deležu, s katerim se pokrivajo stroški mesečnega glasila za Utrip.

Vsi prihodki od prodanih storitev so obdavčeni z 19 %, prodane strokovne publikacije in stroški informativnega biltena Utrip pa z 8 %. Donacije niso obdavčene, vendar mora biti iz dokumenta razvidno, da gre za donacijo (pogodba).

RAZVOJ INFORMACIJSKEGA SISTEMA TUDI V ZDRAVSTVENI NEGI

Jožica Pajk, Olga Šušteršič

V Ljubljani je bila 14. junija 1999 evalvacijska delavnica CRII - Cooperative Research in Information Infrastructure.

V organizaciji Slovenske znanstvene fundacije (SZF) se je končala četrta delavnica skupnega projekta Evropske unije in SZF. Leta 1996 je kot krovna organizacija SZF prevzela organizacijo projekta Copernikus, kjer je na podlagi razpisa skupina ekspertov izbrala pet podprojektov in sicer: Ugodna klicna povezava med lokalnim omrežjem in internetom, Shranjevanje in iskanje strokovnih medicinskih dokumentov v slovenskem in angleškem jeziku po internetu, Informacijski sistem zaposlovanja v Sloveniji na internetu, Informacijska družba kot vzvod za uspešno tranzicijo in približevanje Evropski uniji

in *Informacijski sistem patronažne zdravstvene nege.*

Poleg slovenskih udeležencev, izvajalcev in uporabnikov podprojektov so bili še gostje iz Nemčije, Madžarske, Češke, Nizozemske in Makedonije. Sodelujoči so se seznanili z rezultati vseh petih podprojektov.

Za razvoj patronažne zdravstvene nege (PZN) je še posebej pomemben podprojekt Informacijski sistem patronažne zdravstvene nege. Pri razvoju informacijskega sistema je bilo bistveno poznavanje posebnosti dela v PZN. Računalniško podprt informacijski sistem je namenjen načrtovanju,

izvajanju in ovrednotenju PZN. Tako zasnovan računalniško informacijski sistem omogoča celostno obravnavo posameznika, družine in skupnosti v skladu z v svetu že uveljavljeno procesno metodo dela, enotno doktrino dela in večjo učinkovitost dela patronažne medicinske sestre, razvoj in uvajanje standardizacije fenomenov v PZN, boljše načrtovanje dela in pregled nad varovanci, njihovimi družinami in skupnostjo, večjo kreativnost in kakovost dela posameznika, skupine in zdravstvenega sistema kot celote.

Nosilka podprojekta je bila Univerza v Mariboru, Fakulteta za organizacijske vede, sodelovali pa so še Visoka šola za zdravstvo Univerze v Ljubljani, Zdravstveni dom Ljubljana, organizacijska enota osnovnega zdravstvenega varstva Bežigrad, Zdravstveni dom Radovljica in Infonet. Partnerska organizacija iz Evropske skupnosti je bil Danski inštitut za raziskovanje v zdravstvu in zdravstveni negi. Vloga tujih partnerjev pri tem podprojektu je bila bistvena pri izmenjavi izkušenj na področju informatizacije procesa zdravstvene nege. Izkušnje so zajemale tako uporabo informacijskih orodij na tem področju kot tudi ustrezno preorientacijo dela patronažne medicinske sestre v smislu večje individualizacije in problemske usmerjenosti.

Informacijski sistem sta na delavnici predstavila prof. dr. Vladislav Rajkovič in mag. Olga Šušteršič. Prej je bil program testiran v sodelujočih zdravstvenih domovih in izpolnjen glede na predloge in pripombe patronažnih medicinskih sester. Predstavljeni so bili še drugi pomembni dosežki, kot so:

- izdaja zgoščenke prototipa informacijskega sistema patronažne zdravstvene nege,
- uporabniški priročnik informacijskega sistema patronažne zdravstvene nege,
- prevod mednarodne klasifikacije prakse zdravstvene nege - ICNP (alfa različice) v slovenščino v sodelovanju z Zbornico zdravstvene nege Slovenije in Kolaborativnim centrom za primarno zdravstveno nego iz Maribora,
- uporabna vrednost informacijskega sistema v PZN,

- kritična analiza in možnosti integracije informacijskega sistema v prakso in
- številne publikacije v strokovnih revijah in na konferencah doma in v tujini.

Računalniško podprt informacijski sistem ob uporabi sodobne informacijske tehnologije prispeva k hitrejšemu razvoju PZN in s tem uvažanja standardizacije negovalnih diagnoz, negovalnih intervencij in rezultatov na področju patronažne zdravstvene nege. To je tudi prispevek k procesu vključevanja v Evropo tako v pogledu celostne informacijske slike kot tudi raziskav na področju PZN. Nova kakovost, ki jo prinaša računalniški informacijski sistem PZN, se zrcali v boljšem načrtovanju dela, pregledu nad varovanci, družinami, skupinami in skupnostjo ter predstavlja izziv za ustvarjalnejše delo patronažne medicinske sestre.

MODA NA DELOVNEM MESTU

Mika d.o.o.

Kolodvorska 3, 4000 Kranj

tel.: 064/222 685, fax: 064/225 443

Izdelujemo in prodajamo

uniforme za medicinsko osebje

•
bolniško perilo

•
operacijsko perilo

•
posteljno perilo

NOVICE IZ ICN

Po prevodu pripravila **Veronika Pretnar Kunstek**

Mednarodni svet medicinskih sester (ICN)

VPRAŠANJA ZDRAVSTVENE NEGE

*V okviru dejavnosti ob stoti obletnici je ICN pripravil tudi posebno serijo sporočil za javnost s skupnim naslovom **Vprašanja zdravstvene nege**, s katerimi se je mogoče hitro seznaniti z dogajanjem na področju zdravstvene nege in mednarodnimi vidiki aktualnih vprašanj zdravstvene nege in socialnega varstva.*

ICN O ZDRAVEM STARANJU

JAVNO ZDRAVSTVO IN IZZIVI ZDRAVSTVENE NEGE

Leta 2020 bo na svetu živela več kot milijarda ljudi, starih 60 let ali več, od tega jih bo več kot 700 milijonov živelo v državah v razvoju.

Vsak mesec skoraj milijon ljudi dopolni 60 let. V 20. stoletju smo pričali dramatičnemu povečanju absolutnega in relativnega števila starejših ljudi tako v razvitih državah, kot v državah v razvoju, zato je večjo pozornost vprašanju zdravega staranja namenila tudi zdravstvena nega.

Glavne napovedi o staranju prebivalstva v prvi polovici 21. stoletja so:

- do leta 2020 bo Japonska postala država z najstarejšim prebivalstvom na svetu, saj bo kar 31 odstotkov ljudi starejših od 60 let. Sledile naj bi Italija, Grčija in Švica.
- do leta 2020 bo od desetih držav z največjim deležem starejših ljudi kar pet držav v razvoju: Kitajska, Indija, Indonezija, Brazilija in Pakistan.
- število starejših ljudi v državah v razvoju se

bo do leta 2020 glede na leto 1980 povečalo za skoraj 240 odstotkov. K temu bo prispevala predvsem manjša plodnost in daljšanje življenjske dobe, do katere bo prišlo zaradi uporabe sodobne tehnologije in zdravil.

- v skoraj vseh državah bodo ženske živele dlje kot moški. Predstavljale bodo večino najstarejših starih ljudi in ostarelih ovdovelih oseb, hkrati pa bodo v svetu tudi najpogostejše skrbele za starejše ljudi.

Zdravstvene posledice staranja

Za zdravje starejših ljudi je najprimernejše merilo sposobnost delovanja in ne prisotnost bolezni. Po definiciji so starejši ljudje zdravi in se uspešno starajo, če so v danem družbenem okolju sposobni samostojnega delovanja. To pomeni, da jih je mogoče smatrati za zdrave, če so intelektualno in družbeno aktivni, tudi kadar bolehajo za kroničnimi boleznimi. Naloga zdravstvenega varstva je, da starejšim ljudem pomaga, da ostajajo prilagodljivi, da skrbi za njihovo dobro, jih neguje v času akutnih in kroničnih bolezni in jim nudi nego in tolažbo, ko umirajo. Ob tem je seveda potrebno upoštevati dejstvo, da je v svetu vedno več ljudi, ki so nagnjeni h kroničnim boleznim in zdravstvenim težavam, ki povzročajo oslabelelost organizma.

- Med najpogostejšimi kroničnimi boleznimi, ki prizadevajo starejše ljudi po vsem svetu, so kardiovaskularna obolenja, rak, sladkorna bolezen, osteoartritis, pljučna obolenja, Alzheimerjeva bolezen in duševne motnje, predvsem depresija in demenca.
- Po napovedih bo do leta 2020 kar tri četrtine vseh smrti v državah v razvoju posledici

ca starosti, med vzroki pa bodo predvsem neprenosljive bolezni, kot so bolezni obtočil (CSD), rak in sladkorna bolezen.

- V državah v razvoju se naglo povečuje delež bolnikov s previsokim krvnim tlakom in sladkorno boleznijo. Bolezni obtočil in rak so že zdaj glavni vzroki smrtnosti v Argentini, na Kubi, v Urugvaju in nekaterih predelih Azije.
- V državah v razvoju vse kronične in akutne bolezni še dodatno zastruje stalna revščina.
- V državah v razvoju malarija še vedno ostaja glavni vzrok zdravstvenih okvar in invalidnosti.
- Očesne bolezni, kot so očesni katar, glavkom, trahom in kserofalmija so v razvitem svetu glavni vzroki poškodb vida. Ob tem je potrebno poudariti, da samo v Združenih državah letno opravijo približno 1,35 milijona operacij očesnega katarja.
- V bolj razvitih območjih so glavne kronične bolezni, ki prizadevajo starejše ljudi, artritis in druge skeletnomišične bolezni, motnje vida in sluha in izpadanje zob. Po ocenah ima kar 27 odstotkov ljudi nad 60 let težave z inkontinenco.
- Najpogostejše zdravstvene težave pri najstarejših starih ljudeh so demenca, kap in zlom kolka.

Vpliv na zdravstveno nego

Zaradi podaljševanja življenjske dobe na svetu živi vedno več starejših ljudi, ki potrebujejo več različnih zdravstvenih storitev, kot so dejavnosti za krepitev zdravja, preventivno zdravstveno varstvo, rehabilitacija, zdravljenje kroničnih in akutnih bolezni in blažilna nega. Cilj zdravstvene nege je starejšim ljudem pomagati, da bi bili čimbolj zdravi in živeli kakovostno življenje v skladu s svojimi vrednotami in izraženimi željami.

- Zdravstvena nega je največji zaključen sklop storitev, potrebnih za nego šibkih,

bolnih in umirajočih, hkrati pa prispeva vedno večji delež k ohranjanju zdravja in preprečevanju bolezni.

- Raziskave v zdravstveni negi kažejo, da starejši ljudje zdravje pogosto opisujejo kot "stanje duha". Pri tem pogosteje kot zgolj svoje telesno stanje izpostavljajo duševno čilost, družabne stike in odnos do življenja.
- Raziskave so pokazale, da med najpogostejša klinična vprašanja pri negi starejših ljudi spadajo: a) zmedenost b) imobilnost c) slabitev čutil d) prehrana e) izguba/žalovanje f) depresija g) inkontinenca h) duševne bolezni i) bolezni odvisnosti j) smrt in umiranje.
- Nega starejših ljudi je vedno bolj priznana kot posebna veja zdravstvene nege, ki zahteva posebna znanja, spretnosti in posebno strukturo poklicnega razvoja.
- Osnovna zdravstvena nega je izboljšala kontinuiteto in usklajevanje nege v času hospitalizacije in tako omogočila načrtovanje odpusta bolnika iz bolnišnice. V veliko pomoč starejšim ljudem je tudi nov pristop, pri katerem bolnika v več zaporednih hospitalizacijah spremlja isti izvajalec zdravstvenega varstva, ki pomaga tudi pri usklajevanju nege na domu.

Vpliv na medicinske sestre

Medicinske sestre so odgovorne za to, da ohranjajo raven usposobljenosti, da načrtujejo in kakovostno opravljajo svoje delo, varno posredujejo naloge in ocenjujejo kakovost storitev.

- Medicinske sestre morajo odgovoriti na vse pogostejša poročila o zlorabah starejših ljudi v zdravstvenih ustanovah. Pri tem je bistveno ozaveščanje o vzrokih in posledicah tovrstnih zlorab kot tudi razvoj in spoštovanje etičnih standardov.
- Povprečna starost medicinskih sester se zvišuje (43 let). Staranje medicinskih sester je potrebno upoštevati pri načrtovanju in

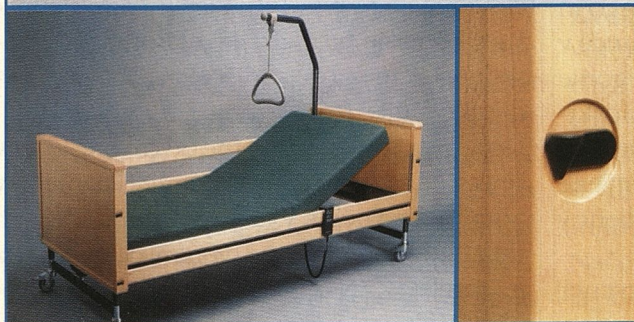
upravljanju človeških virov za nego starejših ljudi.

- Obstaja vse večje število medicinskih sester – podjetnic, ki starejšim ljudem nudi vrsto storitev, od kliničnih uslug do zastopanja, negovanja, svetovanja in izobraževanja.

Medicinske sestre s svojimi strokovnimi združenji lahko pomembno vplivajo na javno razpravo o svetovnem staranju prebivalstva, dejavnikih, ki vplivajo na zdravstveno stanje ljudi, in učinkih družbenega okolja na zdravje. Mednarodni svet medicinskih sester in nacionalna združenja zdrav-

stvene nege, ki so včlanjene v ICN, prevzemajo vedno večjo vlogo pri zadovoljevanju potreb starejših ljudi. Hkrati delujejo tudi kot zagovorniki in izvajalci sprejetih političnih usmeritev, vključno z razporejanjem sredstev v zdravstvenem in socialnem sektorju. ICN je združenje 119 nacionalnih združenj zdravstvene nege, ki predstavljajo več milijonov medicinskih sester po vsem svetu. Kot organizacija, ki jo vodijo medicinske sestre v interesu medicinskih sester, ICN slednje zastopa na mednarodni ravni in si prizadeva za kakovstno nego za vse in za zdravo svetovno zdravstveno politiko.

Enostavno je učinkovito!

Negovalne postelje:

SCANDINAVIAN MOBILITY

- sestavljive brez uporabe orodja
- enostavne za uporabo in čiščenje
- zložljive za transport in skladiščenje

v Sloveniji zastopa:

TRGOVINA & POSREDOVANJE & INŽENIRING

PONTES d.o.o.

Vegova 8

1000 Ljubljana, Slovenija

Tel.: 386 (061) 125 87 22

Fax: 386 (061) 218 090

Gsm: 041 676 868

E-mail: pontes.dm@siol.net

Strokovna sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v socialnih zavodih
Vidovdanska 9, 1000 Ljubljana

Republiška komisija za medicinsko etiko - Inštitut za nevrofiziologijo
Zaloška cesta 7

ETIČNE DILEME V SOCIALNOVARSTVENIH ZAVODIH

Spoštovani g. prof. Jože Trontelj!

Zdravstveni delavci, zdravstveni tehniki in medicinske sestre, predvsem pa zdravniki, lahko rečemo, da smo gostje v socialno-zdravstvenih zavodih. To pa zato, ker so to socialne ustanove. Po Zakonu o socialnem varstvu je njihova glavna naloga institucionalno varstvo starejših oz. odraslih duševno prizadetih oseb. Upravičencem zagotavljajo vse oblike pomoči, s katerimi jim nadomeščajo ali dopolnjujejo funkcije doma in lastne družine, zlasti pa bivanje, organizirano prehrano in varstvo ter zdravstveno varstvo.

Po Zakonu o zdravstveni dejavnosti pa opravljajo za svoje oskrbovance tudi zdravstveno nego in rehabilitacijo.

Vsi vemo, da socialni zavodi ne služijo več svojemu glavnemu namenu, saj je glavni vzrok za sprejem v socialne zavode bolezen (70 odstotkov). Vsi oskrbovanci torej potrebujejo tudi zdravljenje, zdravstveno nego in rehabilitacijo ali vsaj nadzor. Oskrbovance v socialnih zavodih razvrščamo v 3 kategorije zdravstvene nege. Okoli 50 odstotkov oskrbovancev v vseh zavodih Slovenije je razvrščenih v najvišjo kategorijo zdravstvene nege III. Merila oz. kriteriji so objavljeni v Občasniku št. 4/1995, 13.07.1995.

Glede na zahtevnost negovalnih intervencij pa socialni zavodi statusno niso urejeni in v njih ni dovolj strokovno usposobljenega kadra, vsaj ne kontinuirano 24 ur.

Zdravnik je običajno delavec Zdravstvenega doma in je v domu samo dopoldne in v neka-

terih primerih samo trikrat tedensko. Višjih medicinskih sester je tudi premalo, tako da so v večini domov samo dopoldne. Popoldne, ponoči, nedelje in praznike pa so od zdravstvenih delavcev prisotni samo zdravstveni tehniki in bolničarji. Zdravstveni tehniki so torej tisti, ki v tem času odgovarjajo za zdravstveno stanje oskrbovancev in ob poslabšanju zdravstvenega stanja kličejo dežurnega zdravnika in prav takrat velikokrat nastopijo težave (ordinacija terapije po telefonu, aplikacija i/v terapije, uvedba nazogastrične sonde, urinskega katetra pri moškem, umiritev nemirnega oskrbovanca, aplikacija terapije, ki je ordinirana po potrebi in to predvsem pri psihiatričnih oskrbovancih).

06.03.1998 je naša strokovna sekcija predstavila etične dileme medicinske sestre v odnosu do starostnika v domovih za starejše občane na okrogli mizi, kjer je bil tudi varuh človekovih pravic Ivo Bizjak, predstavnik vaše komisije prof. dr. Pavel Poredoš, predsednik Častnega razsodišča pri Socialni zbornici Slovenije, Irme Jerebic.

Dobili smo določene ustne odgovore, ki pa v praksi ne zadostujejo. Dokument Razmejitev zdravstvene nege, v katerem je opredeljena delitev dela med zdravstvenimi delavci in sta ga sprejela ZZN - DMSZT Slovenije in Republiški strokovni kolegij za zdravstveno nego, še vedno čaka na potrditev Zdravstvenega sveta. Ker zdravstveni delavci v socialnih zavodih strokovno spadamo pod Ministrstvo za zdravstvo, se obračamo na Vas s prošnjo,

da nam posredujete uradno mnenje oziroma odgovore na vprašanja, ki največkrat sprožijo konfliktna situacije in dileme ter otežujejo delo in to v škodo oskrbovanca.

1.) Kdo uvaja nazogastrično sondo in urinski kateter pri moškem?

2.) Kdo je pristojen za dajanje i/v terapije?

3.) Ali lahko zdravnik naroči terapijo po telefonu, potem ko je dobil informacije o zdravstvenem stanju oskrbovanca tudi po telefonu od dežurnega zdravstvenega tehnika ali medicinske sestre?

4.) Kdo lahko odloča o namestitvi oskrbovanca v splošni socialni zavod, če se oskrbovanec ne strinja z namestitvijo oziroma ni sposoben sam odločati, ker je osebno

spremenjen?

5.) Veliko dilem se pojavi pri zdravstveni neigi in oskrbi dementnih oskrbovancev, ki so osebno spremenjeni, begajo, padajo. Kako ukrepati, da so varni in da niso kršene človekove pravice (omejevanje gibanja - avtonomija)?

Z odgovori na zastavljena vprašanja oz. dileme nam boste veliko pomagali, zato se Vam v imenu vseh medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov socialnih zavodov Slovenije zahvaljujem za odgovore.

Lepo pozdravljeni!

*Predsednica sekcije
Križaj Milena, v.m.s.*

Komisija za medicinsko etiko
pri Ministrstvu za zdravstvo RS
Štefanova 5, 1000 Ljubljana

Zadeva: ETIČNE DILEME V SOCIALNO-VARSTVENIH ZAVODIH

Spoštovana ga. vms Milena Križaj!

Prejeli smo vaš dopis, v katerem opozarjate na pereč problem zdravstvenega varstva oseb v socialnozdravstvenih zavodih. Strinjamo se z vašo ugotovitvijo, da je pogosti razlog za sprejem v domove za stare, ki so socialnovarstvene ustanove, največkrat bolezen. Zato je pravilna vaša ugotovitev, da v navedenih zavodih pogosto primanjkuje strokovno usposobljenih kadrov za izvajanje zdravstvene nege na ravni, ki pogosto sodi v najvišjo zahtevnostno stopnjo. Zavedamo se tudi, da v Sloveniji primanjkuje ustanov za nego kroničnih bolnikov in oseb z napredovalimi, neozdravljivimi boleznimi. Bolnišnice so namenjene zdravljenju akutnih bolezenskih stanj, domovom za stare pa kadrovske in prostorske omejitve onemogočajo izvajanje zahtevnejše zdravstvene nege. Zato vam svetujemo, da to vprašanje, ki se nanaša na izvajanje zdravstvenega

varstva v širšem smislu, naslovite na Zdravstveni svet pri Ministrstvu za zdravstvo RS.

Glede konkretnih etičnih dilem pri izvajanju zdravstvenega varstva oskrbovancev v obstoječih socialnih zavodih pa ima naša komisija naslednja stališča:

1. Kdo uvaja nazogastrično sondo in urinski kateter pri moškem?

Nazogastrično sondo naj uvaja zdravnik ali sestra po predhodnem pooblastilu zdravnika. Indikacijo postavi zdravnik.

Urinski kateter pri moškem naj uvaja zdravnik.

2. Kdo je pristojen za dajanje i.v. terapije?

Za izvajanje i.v. terapije je načelno odgovoren zdravnik, lahko pa jo izvaja tudi medicinska sestra po navodilu in pod nadzorom zdravnika ter po predhodnem preverjanju usposobljenosti za takšne posege.

3. Ali lahko zdravnik naroči terapijo po telefonu?

Načelno zdravnik ne sme odrediti zdravljenja po telefonu, razen če gre za nujne ukrepe v okviru prve pomoči in za dajanje zdravil, ki se jih ne predpisuje na recept.

4. Kdo lahko odloča o namestitvi oskrbovanca v socialni zavod?

Če je oseba opravilno sposobna, je pravica

odločanja prepuščena njej sami, če pa posameznik sam ni sposoben odločiti o svoji usodi, njegovo mnenje ni relevantno. V takšnem primeru o tem odločijo svojci ali sodno določen skrbnik.

5. Kako ukrepati pri negi in oskrbi dementnih oskrbovancev glede omejevanja gibanja na način, da niso kršene človekove pravice? Odgovor na to vprašanje se smiselno povezuje s predhodnim vprašanjem. Če gre namreč za opravilno sposobnega in prisebnega oskrbovanca, mu ne smemo omejevati svobode gibanja, če pa gre za moteno osebo, ki ni opravilno sposobna, je dopustna uporaba ukrepov in sredstev, s katerimi preprečimo poškodbe in škodo za zdravje, čeprav s tem omejujemo osnovne človekove pravice, kajti tak ukrep, čeprav je omejevalen, je v bistvu namenjen zaščiti in varovanju interesov posameznika. Toda ti ukrepi morajo biti izvedeni tako, da so čim

manj kršene osnovne človekove pravice, zato se drastičnih ukrepov, kot je privezovanje in zapiranje v posebne prostore, lahko poslužimo le, če drugi (bolj humani ukrepi) niso uspešni in je oskrbovanec toliko moten, da je ogroženo njegovo zdravje in življenje. Z odgovori na zastavljena vprašanja smo poskušali le na načelni ravni razjasniti dileme, s katerimi se srečujete v socialno-zdravstvenih zavodih. Zavedamo pa se, da ostaja veliko vprašanj neodgovorjenih in da je vsekakor potrebno iskati rešitev, ki je v danih razmerah najbolj sprejemljiva, uresničljiva in čim manj škodljiva.

S spoštovanjem!

*Za Komisijo za medicinsko etiko
Prof. dr. Pavel Poredoš, dr. med.*

*Predsednik Komisije za medicinsko etiko
Prof. dr. Jože Trontelj, dr. med.*

MEDICINSKA OPREMA d.o.o.,
Obrtna ulica 43, 9000 Murska Sobota
tel.: 069-31-203, 31-725 ali 31-726

Ste se naveličali voziti zdravila z obrabljenimi vozički ali zdravila nosite celo ročno? Nič več. Tu je zdaj Artromickov večnamenski voziček za potrebe osebja bolnišnice. Pa prisluhnite kratki predstavitvi vozičkov Artromick.

Namenjeni so vsemu medicinskemu osebju. Predvsem so primerni za shranjevanje in dostavo zdravil, injekcij in vsega, kar potrebuje bolnik. V vozičku se lahko shranjuje celotna dokumentacija o oskrbi bolnika za čas njegovega bivanja v bolnišnici. Na razpolago so Vam različni sistemi večnamenskih vozičkov kot tudi možnost menjavanja različnih kaset v okviru vozička. S tem se spremeni

namembnost vozička. Še posebej naj omenimo, da se voziček lahko zaklene kot tudi njegovi predali za shranjevanje posebnih zdravil. Tako sistem zagotavlja varnost

shranjevanja zdravil in dostop samo pristojnemu osebju. Voziček lahko opremito po lastni želji s predali, policami in kasetami. Izbirate lahko med velikostmi "3", "6", ali "9" globine s prekati ali brez. Predal za narkotike je na voljo tudi v vseh navedenih velikostih. Kasete lahko konfigurirate in jih razporedite po svoje, v vseh navedenih velikostih. Voziček je obdan z odbojnim zaščitnim okvirom in je na 125 mm kolesih z dvojnim ležajem in obdan z antistatično gumo. Vsi deli se enostavno smenjajo in čistijo, izbirate lahko v štirih barvnih odtenkih.

Z veseljem Vam bomo po Vaši želji izvedli tudi direktno predstavitev funkcionalnosti vozička.

Oglasite se na naš naslov: MEDICOP d.o.o., Obrtna ulica 43, 9000 Murska Sobota
ali nas pokličite po telefonu: 069-31-203, 31-725 ali 31-726.

SEJA ODBORA REGIJSKIH DRUŠTEV

Peter POŽUN

Dne 25. 5. 1999 smo se v prelepem sončnem vremenu sestali na seji člani Odbora regijskih društev Zbornice zdravstvene nege Slovenije – Zveze društev medicinskih sester Slovenije.

Gostiteljica tokratnega srečanja je bila ga. Ivana Hartman – predsednica Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Gorenjske.

Odbor regijskih društev je organ v sestavi Zbornice-Zveze, katerega naloga je spremljati in koordinirati delovanje regijskih društev, oblikovanje pobud in predlogov za obravnavo na Upravnem odboru in Skupščini Zbornice-Zveze, nadalje sprejema in obravnava ter rešuje pobude regijskih društev ter razpravlja in zavzema stališča o aktualni problematiki širšega poklicnega pomena.

Odbor regijskih društev sestavljamo: predsednice regijskih društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije – podpisnice pogodbe o povezovanju društev v Zvezo društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije – ustanovitvenega akta naše krovne organizacije ter podpredsednik Zbornice-Zveze za koordinacijo regijskih društev, ki seje tudi sklicujem in vodim.

Na naši prvi skupni seji smo največ časa posvetili dogovoru o delu Odbora regijskih društev ter smernicah za delovanje društev v prihodnje. Ob tem smo sprejeli pomemben dogovor, da bomo slovenska društva medicinskih sester v prihodnje še enotneje povezala delovanje članstva skupnimi vsebinami. Tako bo v prihodnjem letu najmanj eno strokovno srečanje društev namenjeno obravnavi skupne teme, pomembne za najširši slovenski strokovni in laični prostor v skladu s strateškimi usmeritvami ZN v

Člani Odbora regijskih društev Zbornice – Zveze (z leve proti desni): gosa Verica Turk, gosa Zdenka Seničar, gosa Marjana Vengust, gosa Darinka Klemenc, gosa Bojana Zemlji, gosa Ivana Hartman, gosa Jana Vrhovnik, gosa Milica Lahe, gosa Milka Kavaš, gosa Miroslava Bažec, gosa Irena Vidmar in gospod Peter Požun.

Sloveniji, temo 7. aprila in 12. maja. V ta namen je potrebno še bolj povezati delovanje regijskih društev in strokovnih sekcij. Predsednice regijskih društev pa so izrazile pričakovanje, da podpredsednik Zbornice – Zveze, zadolžen za koordinacijo regijskih društev, vsaj enkrat letno obišče posamezno društvo.

V nadaljevanju so predsednice regijskih društev v svojih poročilih predstavile izvedene in načrtovane aktivnosti društev. V razpravi po poročilih je bila ugotovljena velika pestrost in bogastvo društvenega in strokovnega delovanja članstva. Žal pa smo ugotovili, da je dejavnost društev vse pre malo zastopana v glasilu Zbornice-Zveze UTRIP-u.

Beseda je stekla tudi o pravkar končanem 6. simpoziju zdravstvene nege in svečani akademiji ob 12. maju. Člani ORD so ocenili

izvedbo svečane akademije in 6. simpozija kot zelo dobro in izrekli gostiteljici ge. Zdenki Seničar in članicam DMSZT Novo mesto vso pohvalo in zahvalo.

Pod točko razno pa smo, kot je to že običaj, preleli kopico tekočih in aktualnih vprašanj, pomembnih za delo društev in Zveze. Sejo pa smo zaključili v prijetnem sončnem popoldnevu, pred tem pa se še dogovorili, da se srečamo naslednjič 14. septembra na Dolenjskem.

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana - Sekcija upokojenih medicinskih sester

VABILO

Sekcija upokojenih medicinskih sester pri DMSZT Ljubljana vabi, da se udeležite jesenskega izleta. Obiskali bomo Štajersko in Haloze.

Na izlet gremo v sredo, 6. oktobra 1999.

Odhod avtobusa bo točno ob 07.00 uri s Kongresnega trga v Ljubljani. Peljali se bomo po štajerski cesti in se prvič ustavili v Slovenski Bistrici ter si ogledali grad in njegove muzejske zbirke ter cerkev sv. Jožefa. Pot nas bo vodila preko Ptuja v Haloze. V hiši usnja Herman bo mogoče nakupovati po ugodnih cenah. Ogledali si bomo grad Borl ter v kmečkem turizmu Pungarčič imeli domače kosilo in degustacijo vin. Povratek je planiran v večernih urah na Kongresni trg.

Prijave: Irena Bunčec - Kompas Holidays na telefon 061 305 570, v dneh 30.9. in 1.10.1999 od 8.30 - 14.00 ure.

Prijave bodo sprejemane do zasedbe sedežev.

Doplačilo za udeležbo znaša 2.600 SIT na osebo.

Vabljeni!

*Predsednica sekcije
upokojenih medicinskih sester
Cilka Potokar*

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

GREMO NA MORJE!!

“Pomorska sekcija” DMSZT Ljubljana Vas vabi na tradicionalni izlet z barko ob slovenski obali

v soboto, 25. septembra 1999

Odhod iz Ljubljane bo ob 7.30 uri z Vegove ulice pri Kongresnem trgu.

Za prijeten začetek bomo “pristali” v italijanskem mestecu DEVINU, nato pa nadaljevali pot ob obali do VALDOLTRE, kjer se bomo vkrkali na ladjo BURJA. Pluli bomo ob slovenski obali do PIRANA, kjer bo sledil ogled pomorskega muzeja ali akvarija (lastna izbira).

Nadaljevali bomo plovbo ob slovenski obali; na ladji bo poskrbljeno za morsko hrano in dobro počutje.

Iz BERNARDINA se bomo na koncu peš sprehodili ob obali do PORTOROŽA, od koder bo odhod avtobusov proti Ljubljani ob 20.00 uri.

Prijave sprejema Kompas Holidays (Miklošičeva ul. 11) 20. in 21. 9. 1999 med 8.30 in 18.00 uro. V lastnem prispevku (2.000,00 SIT), ki ga vplačate ob prijavi, je vključeno vse, razen tablet proti morski bolezni.

S seboj vzemite osebno izkaznico ali potni list. Zaradi možnosti potopitve ladje je število udeležencev omejeno.

Skupaj zaplujemo v jesen!

*Glavni mornar
Peter Požun*

*Predsednica DMSZT Ljubljana:
Darinka Klemenc*

MAČJA ZASEDA

ŠOFERSKA 2

Šofer tovornjaka voznici katrce: "Ženska moja, kako pa vozite? Ali ste sploh opravljali šoferski izpit?"

"Seveda, in da boste vedeli, sedemindvajsetkrat - to je zagotovo več kot til!"

GOSTILNIŠKA

"Natakar, poglejte v moj krožnik!"

"Gledam, pa ne vidim nič."

"Seveda, tudi jaz ne vidim nič, naročil pa sem juho s cmoki!"

ŠOLSKA

"Ata, tovarišica v šoli je ugotovila, da sta mi z mamo pomagala pri domači nalogi!"

"Le kako je to mogoče, saj sva tako pazila in se trudila. In kaj je rekla?"

"Rekla je, da je nemogoče, da bi en sam napisal toliko neumnosti!"

IZ SODNE DVORANE

Sodnik vpraša obtoženca - šoferja in njegovega pomočnika:

"Torej, vidva priznavata, da sta ukradla polno cisterno vina. Kaj pa sta z njo storila?"

"Vino sva prodala."

"In kaj sta z denarjem naredila?"

"Zapila sva ga!"

ŽELJA

Mož in žena sta obiskala modno revijo nove poletne - kopalne kolekcije. Žena možu:

"Dragi mož, na vsaki modni reviji si zaželim kakšen nov kos garderobe."

"Da, draga, jaz pa vsakič dobim željo po novi ženi!"

ZA VAŠ NASMEH SE TRUDI PETRA KERSNIČ

NA POTI V EVROPO SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI!

I.

Petra Kersnič

Urad vlade za informiranje je v maju 1999 izdal knjigo "Slovenija v evropski uniji? 132 odgovorov o procesu vključevanja Slovenije v EU". Knjiga je po besedah mag. Alje Brglez Uranjek, direktorice urada vlade za informiranje, ena tistih, h katere odgovorom se bomo vračali kar nekaj naslednjih let, saj nakazujejo, kaj vse se bo spremenilo in kako bo urejeno naše življenje na posameznih področjih, ko se bomo vključili v Unijo.

V uvodu izvemo, da je 9. maj v državah Evropske unije obeležen kot dan Evrope. Ta dan označuje govor Roberta Schumana iz leta 1950, ko je kot takratni francoski zunanji minister predstavil predlog, da se Francija, Zvezna republika Nemčija in vse druge države, ki bi se želele pridružiti obnovi premogovne in jeklarske industrije, povežejo v posebni neodvisni organizaciji. Na tej podlagi je nastala najprej Evropska gospodarska skupnost in kasneje Evropska unija, ki šteje petnajst držav (Francija - 1957, Nemčija - 1957, Belgija - 1957, Nizozemska 1957, Luksemburg - 1957, Italija - 1957, Danska - 1973, Irska - 1973, Velika Britanija - 1973, Grčija - 1981, Portugalska - 1986, Španija - 1986, Avstrija - 1995, Finska - 1995, Švedska - 1995 in ima približno 372 milijonov prebivalcev. Pridružene članice so: Bolgarija, Češka, Estonija, Latvija, Madžarska, Poljska, Romunija, Slovaška in Slovenija.

ZAKAJ EVROPSKA UNIJA IN NE ZVEZA?

Zveza je splošnejši termin, unija pa je tehnični termin, ki v politični, ekonomski in pravni uporabi pomeni natančno določene vsebine. V politiki pomeni politična unija

unifikacije – torej poenotenja, procese združevanja ali integracije političnih institucij in postopkov.

RAZLIKA MED EVROPSKO UNIJO IN EVROPSKO SKUPNOSTJO!

Pogodba o Evropski uniji – poznana kot Maastrichtska pogodba – uvaja izraz Evropska unija kot kolektivno ime za vse tri Skupnosti, ki predstavljajo prvi steber Unije, ter za drugi (skupna zunanja politika in prihodnja obrambna politika) in tretji steber (pravosodje in notranje zadeve). Evropska unija ni pravni subjekt Evropske skupnosti. Je pravilno pravno ime za Evropsko skupnost za premog in jeklo (ESPJ), Evropsko gospodarsko skupnost (EGS) in Evropsko skupnost za atomsko energijo (EURATOM). Evropska skupnost – ta izraz se je uveljavil pred pogodbo o Evropski uniji v neuradnem besedilu za Evropske skupnosti.

ORGANI EVROPSKE UNIJE

Svet ministrov je organ odločanja (Council of EU) in je glavno telo EU. Njegovi člani so predstavniki vlad držav članic EU. Vsaka država ima predsedniški položaj za šest

mesecev.

Evropski svet (European council) je najvišje politično telo EU, ki ga sestavljajo predsedniki držav oziroma vlad držav članic.

Evropska komisija (European commission) je izvršilni organ EU. Njenih 20 članov (pet držav ima po dva komisarja, drugi po enega) – komisarjev je neodvisnih od svojih vlad, četudi so od njih imenovani za pet let.

Evropski parlament (European Parliament) predstavlja demokratičen glas prebivalcev Evrope. Sestavlja ga 626 članov, ki se volijo na splošnih neposrednih volitvah na vsakih pet let. Tri najpomembnejše pristojnosti parlamenta se nanašajo na sodelovanje pri sprejemanju predpisov EU, moč nad proračunom EU in nadzor izvršilnih teles.

P.S. 20.7.1999 je po junijskih volitvah Novi evropski parlament v Strasbourgu izvolil za svojo predsednico za polovični 2,5 letni mandat francosko poslanko Nicole Fontaine, ki je po francozinji Simone Vail, ki je parlament vodila od 1979 – 1982, druga ženska, ki je načelu tega parlamenta.

Evropsko sodišče pravice (European Court of Justice) je organ EU, ki opravlja sodni nadzor nad vsemi akti Komisije in Sveta EU.

Računsko sodišče EU (Court of Auditors) je rezultat pogodbe iz Maastrichta in izvaja nadzor nad porabo sredstev EU. Ima 15 sodnikov.

ZASTAVA EVROPSKE UNIJE

- Zastavo sestavlja dvanajst zlato rumenih zvezd, postavljenih v krogu na modri podlagi. Tudi po razširitvi EU na petnajst držav, se število zvezd ni spremenilo. Število dvanajst je prastara prispodoba popolnosti – dvanajst mesecev, dvanajst dnevni in dvanajst nočnih ur, dvanajst rodov Izraela, dvanajst apostolov, dvanajst Heraklejevih del; krog je simbol povezanosti in nerazdružljivosti.

Vprašanje 12

KAJ JE DRŽAVNI PROGRAM ZA SPREJEM PRAVNEGA REDA EVROPSKE UNIJE?

- Državni program za prevzem pravnega reda EU do konca leta 2002 postaja osrednji dokument Slovenije v približevanju EU, ker bo preko tega dokumenta Evropska komisija spremljala uresničevanje "Partnerstva za pristop", ki ga je Evropska komisija objavila marca 1998 za vse države kandidatke za polnopravno članstvo.
- Državni program obsega preko 800 strani s seznamom 200 zakonov, med katerimi popolnoma novih ni veliko, predvsem gre za spremembe in dopolnitve že veljavnih. Program predvideva tudi 870 podzakonskih aktov. Večino dokumentov je potrebno sprejeti v letih 1999, 2000 in v prvi polovici 2001, do konca leta 2001 je potrebno sprejeti večino podzakonskih aktov, leto 2002 pa je namenjeno njihovem uvajanju ter graditvi institucij za njihovo izvajanje oziroma nadzorovanje. Izvajanje programa se preverja vsake tri mesece.
- Vlada R Slovenije je imenovala 31 delovnih skupin, ki pokrivajo naslednja področja: prost pretok blaga, prost pretok oseb, prost pretok storitev, prost pretok kapitala, pravo gospodarskih družb, politika konkurence, kmetijstvo, ribištvo, transport, davki, gospodarska in denarna unija, statistika, socialna politika in zaposlovanje, energetika, industrijska politika, mala in srednja podjetja, znanost in tehnologija, izobraževanje in usposabljanje, telekomunikacije in informacijska tehnologija, kultura in avdiovizuelna politika, regionalna politika in strukturni sklad, okolje, varstvo potrošnikov in zdravja, pravosodje in notranje zadeve, carinska unija, zunanji ekonomski odnosi, skupna zunanja in varnostna politika, finančni nadzor, financiranje in proračun, institucije Evropske unije, razno.

Vprašanje 126

ALI BO VSTOP V EVROPSKO UNIJO POMENIL ŠE DODATNO ZNIŽANJE RAVNI ZDRAVSTVENEGA VARSTVA?

- Ob vstopu v EU ne pričakujemo znižanja ravni zdravstvenega varstva. To utemeljimo z naslednjimi dejstvi:
- v državah EU imajo sorazmerno visoko raven zdravstvenega varstva;
- za zdravstveno varstvo namenja večina držav večji delež kot Slovenija;
- večina članic daje na prebivalca bistveno več denarja kot Slovenija;
- večina držav Evropske unije ima večji BDP kot Slovenija.

Pripravljeni pa moramo biti na naslednje spremembe: zmanjševanje nepotrebnih stikov z zdravnikom; prišlo bo do "sankcioniranja" neudeležbe pri preventivnih programih; prej ali slej bodo posamezniki čutili tudi posledice za nezdrav način življenja; obvezno zdravstveno zavarovanje ne bo veljalo, ko gre za življenje z izrazitim tveganjem in izzivanjem usode; v takšnih primerih bodo morale biti osebe dodatno zavarovane (planinci, smučarji, padalci, jamarji, plezalci itd.)

Nadaljevanje sledi!

ZAUPAJTE SLOVENSKI KVALITETI

izdelujemo opremo
za bolnice, ambulate
in kozmetične salone:

pregledne mize
različnih izvedb

vozičke za aparate

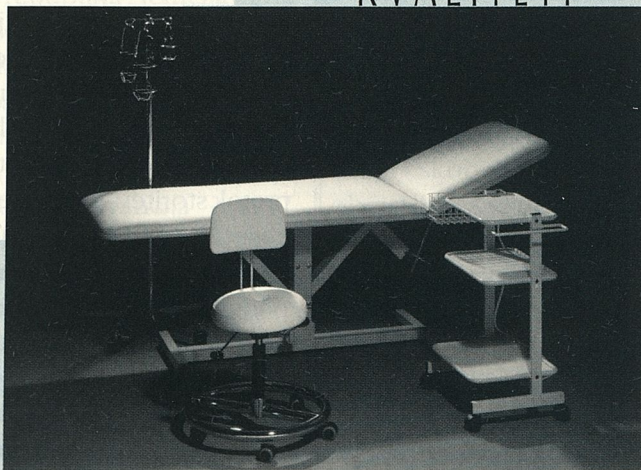
servirne vozičke

dvižne okrogle mize

paravane

stojala za infuzijo

stopnice itd.

KOVINSKA GALANTERIJA

Novak Apolonija s.p.

OIC Trzin

Brezovce 7

1236 Trzin

Tel: +386 61 162 1263

Fax: +386 61 162 1264

NOVAK

K O V I N S K A G A L A N T E R I J A

ZA BOLNIKA SI JE TREBA ČAS VZET

(Počitniški utrinki)

Fani BRECL

Topli poletni dnevi nam prinesejo oddih - čas, ki ga tolikokrat komaj čakamo! Naše utrujeno telo in misli izpostavimo žarkom sonca, valovom morja, prijateljevanju, planinam.... "Za prijatelje si je treba čas vzeti", poje naš znani A. Šifrer. Kako sem mu hvaležna za to pesem! Kolikokrat si ga ne vzamemo ne zase, ne za bližnje! Ko pa se ustaviš, se zaveš celo svojega dihanja! Čutiš, da zrak, ki ga vdihavaš, napolnjuje vse tvoje telo... Od veselja mi je zastal dih, pravimo. Pa tudi od bolečine, od začudenja, od žalosti, od strahu...

V aprilu je potekal seminar pulmološke sekcije v Sežani na temo KOPB v bolnici in na domu. Zakaj ravno tam? Naša kolegica Iva Ambrožič, ki je v tem glavna med. sestra, si je vzela čas in nam ga pomagala organizirati.

Ne bom obnavljala strokovnega dela seminarja odlično pripravljenih predavateljev in predavateljic. Nanizala bom le nekaj utrinkov, ki so se nam najgloblje vtisnili v spomin. Po napornem prvem dnevu smo se po večerji razveselili še ob glasbi. Ko sem nas opazovala, mi je prišlo na misel tisto znano geslo: "Ljudje smo ptice z enim krilom, le objeti lahko letimo!"

"Ljudje smo ptice z enim krilom, le objeti lahko letimo!"

Sončno sobotno jutro. Diši po Krasu. Kamni, bori... "Bori, bori, kraški bori... Njih vonj je zdrav in močan"... (Srečko Kosovel). Poslušamo izčrpana predavanja o speleoterapiji. To je vrsta klimatskega zdravljenja z zdrževanjem bolnikov v podzemnih kraških jamah.

Oddih bolnikov po fizioterapiji v kraški jami.

Kraškim jamam daje zdravilne lastnosti posebna mikroklima. Za sežansko bolnišnico je izklesan podzemni rov v obliki podkve, izkopali so ga med vojno ujetniki, ne ve se, čemu je bil namenjen. "Izgubili" so se vsi načrti z okupatorjem vred. Rezultat dela in trpljenja ujetnikov pa je danes jama - odličen vir za rehabilitacijo bolnikov s kroničnimi pljučnimi boleznimi, bronhialno astmo, kroničnim obstruktivnim bronhitisom...

V jami ni onesnaženosti, ni hrupa, je stalna temperatura od 10 do 12 °C, relativna vlaga je 90-odstotna, visoka koncentracija aerosolov in nizek odmerek radionskega sevanja. Rehabilitacija traja tri tedne.

Vsakega pacienta pregleda specialist - internist. V jami se izvajajo respiratorne in relaksacijske vaje in zmerna rekreacija. Pacienti so v njej štiri ure na dan. V prostem času pa je v bližini Lipica, čudovit kraški svet z jamo Vilenico...

Ob zaključku ogleda so prostovoljno dodali besedo nekateri pacienti, ki so se nam pridružili in ta nam je ostala. Naj povzamem: "Tu si osebje vzame čas za nas. Nauči nas pravilnega dihanja, nauči nas pravilne uporabe zdravil - pršil, nauči nas živeti z našo boleznijo. Kako smo srečni, da nam je to dano! Gotovo bi bilo manj povratnikov v bolnišnice, če bi imeli to srečo, da bi prišli kdaj na rehabilitacijo sem..."

"... Ko greš doma v ambulanto, dobiš navodilo, recepte... Še preden zapustiš čakalnico, že vse pozabiš in pomešaš, doma pa ne znaš

ravnati. Tu te učijo in naučijo!"

Kdaj bomo imele medicinske sestre dovolj znanja, časa, moči, motivacij..., da bomo to uresničevale vsaka na svojem delovnem mestu?! Za bolnike, pa tudi zase?

Bomo po dolgoletnem delu lahko rekly z našo sestro Ivo:" Zadovoljna sem, da še nisem omagala, da me ni povozil čas, da smo pri izboljšanjih zaslužne tudi sestre in da naše življenje na teče zaman!?"

DELAJMO Z ROKO V ROKI

Andreja PETERNELJ

Pogostokrat menimo, da je premajhna povezava med teorijo in prakso. Podatki o rezultatih raziskav, ki so bile delane po različnih slovenskih bolnišnicah ne dosežejo dejanskih udeležencev v raziskavah, prav tako pa se jih vodilni delavci ne poslužujemo kot osnovo za izboljšanje dela v ustanovah.

Diplomantki Visoke šole za zdravstvo Irena Barovnica z mentorico Marijo Bohinec, dipl. org. dela, in Clavdija Ribnikar z mentorico dr. Majdo Pahor, dipl. soc., sta izbrali Bolnišnico Golnik za izdelavo svojih diplomskih nalog. Ugotavljali sta zadovoljstvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na delovnem mestu in medsebojne odnose med medicinskimi sestrami. V raziskavo so bile vključene medicinske sestre in zdravstveni tehniki naše bolnišnice. Ne moremo se pohvaliti, da je bil odziv za sodelovanje odličen, vendar pa je odraz kasnejših povratnih informacij, osveščenosti in nenazadnje tudi dejanskih pozitivnih organizacijskih sprememb. Svoji diplomski nalogi sta predstavili 16. in 23. junija 1999.

I. Barovnica v dobljenih rezultatih ugotavlja, da medicinske sestre in zdravstveni tehniki še vedno čutijo pomanjkanje izobraževanja na delovnem mestu. Menijo, da je njihovo delo učinkovito, kljub temu pa jih skoraj polovica ni pripravljena sprejeti odgovornosti za opravljeno delo. Pereč problem je še vedno pomanjkanje kadra, s tem pa prevelike delovne obremenitve in seveda tudi prenizek osebni dohodek. Vpeljati bi morali

tudi dejansko timski model dela in s tem prenesti večjo odgovornost na posamezne člane tima. Zelo pogosto pozabljamo na pohvale ali druge načine nagrajevanja za prizadevanja posameznikov, ki pa so velik motivacijski element.

C. Ribnikar ne ugotavlja slabih medsebojnih odnosov med medicinskimi sestrami, kljub temu pa bo potrebno vložiti še veliko truda v spremembe, ki so predvsem organizacijske. Potrebno bi bilo še več izobraževanja in krajših timskih sestankov za sprotno informiranost.

Spodbuda, da smo povabili obe diplomantki, da po končanem delu rezultate predstavita tudi v naši bolnišnici, je bila predvsem ta, da dobimo podatke od nevtralnega zunanega opazovalca, s tem pa realno sliko stanja zadovoljstva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v naši bolnišnici in seveda kritične točke. Dejanske spremembe so lahko tudi motivacija za boljše delo in s tem tudi boljše sodelovanje v raziskavah.

Vse kritične točke bodo kolegiju zdravstvene nege služile za oblikovanje prioritet pri spremembi organizacije zdravstvene nege in smernice za nadaljne delo pri večanju zadovoljstva in boljših medsebojnih odnosih v negovalnem timu. Na podlagi tega pa lahko pričakujemo tudi kakovostnejše delo in večje zadovoljstvo naših bolnikov z opravljeno zdravstveno nego.

Obema diplomantkama se zahvaljujem za predstavljeni nalogi.

PREDSTAVILI SMO SE SVETOVNI SESTRSKI JAVNOSTI

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana se je uspešno in izvirno predstavilo na 100. obletnici ICN v Londonu, ki je potekala pod geslom "Praznujmo preteklost zdravstvene nege - zahtevajmo prihodnost"

Ne smemo biti skromni; predstavitev posterja (avtorji: D. Klemenc, I. Ramšak-Keršič, P. Požun) je bila poleg predstavitve delovanja našega društva tudi velika promocija Slovenije, saj so si ga ogledali udeleženci z vsega sveta. Njihovi avtogrami s čestitkami za izvirnost naše predstavitve in lepimi željami za delo vnaprej so nam drag spomin na popolnoma popisanem društvenem dežniku, ki smo ga žrtvovali v ta namen, kar je Jelka Mlakar kasneje občutila na lastni mokri koži.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem tudi vsem kolegicam in kolegom iz Slovenije za vso podporo, čestitke in ogled našega posterja. Tistim, ki so bili ves čas z nami, še posebna zahvala.

Še vedno je našo promocijo potrebno začeti pri zemljevidu Evrope in Slovenije v njem. Unikatni dežnik z naštetimi aktivnostmi društva je lepo dopolnjeval celostno predstavitev.

Za celostno podobo je pomembna tudi uniforma.

Slika naše skupine, ki zasluži vso pohvalo, da je promocija društva in istočasna predstavitev države dobro uspela. (Zgoraj od leve proti desni: Marinka Zaletel, Jelka Mlakar, Nada Butinar, Darinka Klemenec, Martina Škrabec; spodaj: Ljubica Šavnik, Peter Požun, Irena Keršič Ramšak).

LONDON LETOS

Martina Škrabec

Po dolgem času sem spet potovala v London in to s posebnim namenom in ne le, da bi obiskala prijatelje v Northamptonshiru in uživat zelenje parkov. Konferenca ob stoletnici ICN se je zame začela že pred letom, ko sem organizatorjem poslala povzetke za predavanje in poster. Ko so na moje presenečenje sporočili, da sprejemajo oba moja predlog, se je poleg vseh drugih obveznosti začelo še pripravljanje na konferenco. Nerodno je bilo, ker je sovpadalo z najbolj napetim časom mojega rednega dela.

Konferenčni center kraljice Elizabete druge v najstrožjem centru najbolj svetovnega evropskega mesta ob množici nestrpnih ljudi ni deloval tako pomembno kot takrat, ko vanj vstopajo voditelji sveta. V vsej zmešnjavi in čakanju za prijavo pa sem čas izkoristila s pogovorom z okoli stoječimi in hitro smo ugotovili, da smo iz zelo različnih krajev. Povedali smo še kaj o svojem delu, razložila sem, da v Sloveniji nimamo vojne na Kosovu in čas je hitreje minil.

Otvoritvena slovesnost v Albert Hallu je bila res slovesna in posebej toplo mi je bilo pri srcu, ko se je ob omembi Slovenije slišal močen aplavz, ki je pomenil našo prisotnost v velikem svetu.

Organizacijsko osebje pod vodstvom gospoda Briana Frencha iz Royal collegea je bilo zelo prijazno in se je zelo trudilo, da sem se znašla med vsemi dvoranami, predavanji, urami... Žal mi je, da nisem mogla biti na več krajih ob istem času,

Ker so stvari tekle istočasno na treh velikih krajih. Zame je razlika nekaj prebrati ali pa slišati in običajno se sliši še kaj, še kako dodatno mnenje.

Vabljljivih je bilo veliko tem, jaz sem se poleg zgodovine odločila še za Internet in za pisanje o zdravstveni negi. Uspela pa sem videti vse posterje. Zaradi velikega števila sem se ustavila pri zanimivejših.

Prostor za moj poster iz zgodovine nege bolnika med drugo svetovno vojno v Sloveniji so

mi odredili poleg posterja Ljubljanskega društva med. sester in zdr. tehnikov, ki so predstavili svojo organizacijo in dejavnosti. Srečno naključje je botrovalo, da smo naše delo na področju zdravstvene nege in državo dobro promovirali, ker sta se posterja dobro dopolnjevala.

Naslednji dan sem imela predavanje – predstavitev začetka izobraževanja babic v Ljubljani. Tema, ki obravnava več narodov, je dobro sovpadala s temami ostalih kolegic, ki so predstavile zgodovinske dogodke iz zdravstvene nege iz Australije, Izraela in Bruneja. Moderator me je najavil tako kot še nihče: »... iz najlepše dežele na svetu...« V pogovoru kasneje je povedal o svojem občudovanju Bohinjskih alp.

Zame najpomembnejši pa je bil govor Gro Harlem Bruntland, predsednice Svetovne zdravstvene organizacije, ki ga je imela v veliki dvorani Methodist Halla poleg konferenčnega centra. Slovesni nagovor je prešel v delovnega in iz njega se je razbralo o vseh zdravstvenih problemih človeštva in usmeritev za reševanje. Poudarek je na timskem delu, kjer so vsi člani enakovredni, ne kot običajno, ko se medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov skoraj ne omenja. Izjemen govor, v katerem mislim, da smo se lahko našli vsi prisotni. Poleg gozda so se videla tudi drevesa.

Najslavnejši je bil vsekakor obisk konference in pozdravni govor princeze Ane iz angleške kraljeve družine, ki pa name (vzgojeno v socializmu) ni naredila posebnega vtisa.

Gotovo pa ne bom pozabila govora pastora v vestminstrski opatiji na svečanem zaključku konference, ki je poleg čestitk in občudovanja našega dela dal tudi navdih za razmišljanje, ko je spremenil besede iz Svetega pisma: »Žejen sem bil in ste... organizirali konferenco o vodi...«

V spominu in na papirju je ostalo še mnogo misli in izkušenj kolegov in kolegic, ki mi bodo pomagali pri nadaljnjem delu.

In za konec posebna zahvala Srednji zdravstveni šoli Ljubljana, da mi je pomagala pri udeležbi.

Biti subjekt v procesu zdravstvene nege

Marija Mrak, Ladi Škerbinek

7. posvetovanje psihiatrične in nevrološke sekcije o teoriji in praksi zdravstvene nege v Toplicah Dobrna 20. in 21. 05.1999

Del udeležencev posveta

V procesu zdravljenja, katerega del je tudi zdravstvena nega kot samostojna strokovna disciplina, sodelujemo različni subjekti: bolnik, svojci, zdravstveni delavci, ki sodelujemo v negovalnem timu, v širšem zdravstvenem timu in v dejavnostih družbene skupnosti.

Zato smo se izvajalci zdravstvene nege v Psihiatrični in nevrološki sekciji odločili pristopiti k intenzivni teoretični in izkustveni obravnavi »vseh subjektov« in njihovem medsebojnemu, neizogibnemu sodelovanju in temeljnemu pogoju, da delamo po procesu zdravstvene nege, s holističnim pristopom, v enakopravni in aktivni vlogi bolnika, skratka če želimo imeti sodobno zdrav-

stveno nego.

Strokovna predavanja, diskusija, pogovori v tematiziranih delovnih skupinah, plenarne diskusije in celotno vzdušje so bili strokovno na izjemno visoki ravni, intenzivno, z velikim posluhom za celostni pristop v zdravstveni negi in kritičnimi pogledi in spoznanji. Teme delovnih skupin so bile naslednje:

- Bolnik, svojec kot subjekt v procesu zdravstvene nege;
- Negovalni, zdravstveni tim kot subjekt v procesu zdravstvene nege;
- Odnos bolnik - medicinska sestra in supervizija;
- Medicinska sestra kot subjekt.

Pomembnejša sporočila s posvetovanja:

- Temelj zdravstvene nege je skrb za človeka s ciljem, da delo izvajalcev zdravstvene nege ni samo dobro opravljeno, ampak da se bolnik tudi dobro počuti. Kar pomeni, da svojega dela nismo opravili samo »obrtiško«, ampak nas je za bolnika skrbelo, zanj smo se zanimali in ga sprejemali kot človeka, z njegovimi osebnostnimi lastnostmi in potrebami.
- Nevarnost v procesu zdravstvene nege je neosveščenost, da lahko zelo hitro in prefinjeno odvezamemo bolniku pravico soodločanja ali odločanja o sebi.
- Medicinska sestra težko obravnava bolnika kot subjekt, *če sama sebe ne čuti tako in je tudi drugi ne obravnavajo kot subjekt. Pogoji, da se medicinska sestra in zdravstveni tehnik počuti kot subjekt na delovnem mestu, so: znanje in izkušnje, osebnostna rast in razvoj, poklicna identiteta, demokratičen način vodenja tima in ustrezna organizacijska struktura. Zato je pomembno neprestano razvijati lastno osebnost, v obliki različnih izkustveno izobraževalnih programov, ki jih izvaja tudi naša sekcija, v obliki supervizije na delovnem mestu in s stalnim pridobivanjem novega znanja.*
- Ob hospitalizaciji bolnika katerekoli starosti in s kakršnokoli boleznijo sta čustveno prizadeta bolnik inr tudi njegov svojec. Zdravstveni delavci bolnika »nekako vzamemo svojcem« in smo prepričani, da znamo zanj najbolje poskrbeti, ne da bi jih vključili v proces zdravljenja, oziroma zdravstvene nege. *Svojci od zdravstvenih delavcev pričakujejo: razbremenitev, razumevanje, informacije in sodelovanje.*
- Nosilec dejavnosti zdravstvene nege v širšem smislu je negovalni tim in kot tak je tudi subjekt v procesu zdravstvene nege. Člani negovalnega tima so tudi člani zdravstvenega tima. Delo zdravstvenih delavcev je soodvisno delo in zato toliko

bolj občutljivo, ali se bo posameznik počutil kot subjekt. *Bil je ponovno poudarek na pomembnosti vodilnih medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov za uspešno vodenje tima, za katerega je potrebno tudi dodatno znanje in osebne izkušnje za delo z ljudmi.*

V izkustvenem delu prispevkov, ki so jih pripravili izvajalci zdravstvene nege iz Psihiatrične klinike v Ljubljani, UZDŽB Hrastovec – Trate in v intenzivnih diskusijah so bila pomembna naslednja sporočila:

- V Psihiatrični kliniki v Ljubljani in v drugih psihiatričnih bolnišnicah in socialnih zavodih v Sloveniji se uporablja procesna metoda dela zdravstvene nege, kar omogoča individualni pristop in aktivno vključevanje bolnikov in njihovih svojcev v neposredno zdravstveno nego. Psihiatrična zdravstvena nega temelji na graditvi in poglobljanju zaupanja med bolnikom in izvajalci zdravstvene nege. Razvija se terapevtski odnos, ki deluje v smeri zastavljenih ciljev.

- Pri sprejemu na zaprti oddelek pa so lahko bolniki, zaradi narave bolezni kljub temu nezaupljivi, prestrašeni, napeti, lahko tudi verbalno ali fizično agresivni.

- Pogosto se zgodi, da predstave in predsodki, ki jih velikokrat ustvarjajo tudi mediji povzročijo, da bolniki in svojci odklanjajo sprejem v psihiatrično bolnišnico in mu tako škodujejo. Pri sprejemu na zaprti oddelek se odloča o intervencijah, ki so sicer v dobro bolniku, obenem pa sporen z moralno etičnega stališča. *Zato je prioriteta naloga v procesu psihiatrične zdravstvene nege zagotoviti osebnostno in profesionalno ustrezno osebje, s sposobnostjo empatije in z visokimi moralnimi normami.*

- Prostorska nefunkcionalnost in prostorska stika, s katero so povezane različne omejitve, otežujejo individualno obravnavo bolnikov in njihovih svojcev in zagotavljanje intimnosti. Na rešitev teh težav zdrav-

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

organizira

2. kongres zdravstvene nege

"ZDRAVSTVENA NEGA ZA 21. STOLETJE"

Portorož 17., 18. in 19. november 1999, Kongresni center Emona Bernardin

NAMEN KONGRESA

Kongres je namenjen vsem poklicnim skupinam v zdravstveni negi, ki se želijo seznaniti s smermi razvoja zdravstvene nege v svetu in pri nas. Poleg tega je to tudi priložnost za vse, ki se želijo dodatno izobraziti na področju zdravstvene nege. Predavanja tujih predavateljev, ki bodo prvi dan kongresa, bodo v angleščini in bodo simultano prevajana.

KOTIZACIJA

Kotizacija z DDV za udeležbo na kongresu znaša:

Zgodnja kotizacija : do 30.9. 1999 - 35.000 sit

Pozna registracija: po 30.9.1999 - 45.000 sit

upokojenci in študenti - 10.000 sit

enodnevna kotizacija - 15.000 sit

Kotizacija z DDV za aktivne udeležence:

avtor in prvi soavtor referata ali posterja - 17.500 sit

Kotizacija zagotavlja udeležbo na predavanjih in razstavi posterjev, promocijsko gradivo, Zbornik predavanj, osvežitve med odmori in skupno večerjo.

Če se kongresa po prijavi ne boste mogli udeležiti, je dobrodošel nadomestni udeleženec, ki mora predložiti pisno pooblastilo registriranega udeleženca. Za pisne odpovedi z datumom do 10.11.1999 bomo povrnili 75% vplačane kotizacije, po tem datumu odpovedi ne bomo več upoštevali.

NAKAZILO KOTIZACIJE:

Znesek kotizacije nakažite za vsakega udeleženca posebej na ŽR ZDMSZT št. 50101 - 678 - 48641 - sklic na številko 00 120 01 z oznako KONGRES in pripis imena in priimka udeleženca.

REGISTRACIJA

V predverju kongresnega centra Grand hotela Emona bo v terminu 16.11.1999 od 16.00 – 18.00 ure ter 17. in 18.11. 1999 med 8.00 – 12.00 potekala registracija udeležencev 2. kongresa..

HOTELSKA NAMESTITEV

Priporočamo Hotele Bernardin zaradi neposredne bližine kongresnega centra. Za nočitev je potrebno poslati izpolnjeno prijavnico do 25.10.1999.

Cene prenočišč z zajtrkom za osebo na dan v sit

Hotel	Enoposteljna soba	Dvoposteljna soba
GH Emona	18.000,00 sit	12.000,00 sit
Hoteli Bernardin	11.000,00 sit	7.500,00 sit
Hotel Vile Park	9.7000,00 sit	6.7000,00 sit

Posebej Vas opozarjamo na navedbo številke kreditne kartice.

V hotelu bodo za fiksne in dokončne sprejeli le prijavnice za rezervacijo hotelske namestitve s številko kreditne kartice.

Dokončen vsebinski program 2.kongresa bo objavljen v oktobrski številki Utripa.

Organizacijski odbor:

Petra Kersnič- predsednica
Lucija Mesarič Matič,
Mateja Stare, Livio Kosina,
Peter Požun

Programski odbor:

Mag. Bojana Filej – predsednica
Veronika Pretnar Kunstek,
Mag. Marinka Zaletel

REZERVACIJA ZA HOTELSKO NAMESTITEV**v času 2. kongresa zdravstvene nege v Portorožu od 17. - 19.11.1999**

Podjetje, zavod

Naslov:

Ime in priimek:

Tel/fax _____

Datum prihoda _____

Datum odhoda: _____

Številka kreditne kartice: _____

Hotel	Enoposteljna soba	Dvoposteljna soba
GH Emona	☐ 18.000,00 sit	☐ 12.000,00 sit
Hoteli Bernardin	☐ 11.000,00 sit	☐ 7.500,00 sit
Hotel Vile Park	☐ 9.7000,00 sit	☐ 6.7000,00 sit

USTREZNO OZNAČI

ROK PRIJAVE : 25.10.999

V _____ dne _____ 1999

Podpis: _____

Naslov:

Hoteli Bernardin, Obala 2, 6320 Portorož fax 066 1746410;**E mail: hoteli.bernardin@siol.net**

PRIJAVNICA ZA 2. KONGRES ZDRAVSTVENE NEGE V PORTOROŽU

v dneh od 17. do 19.11.199 z naslovom "Zdravstvena nega za 21. Stoletje"

Zavod (podjetje) _____

Poštna številka in kraj _____

Ulica in hišna številka _____

Zavezanec za DDV DA NE (obkrožite) - Davčna številka _____

Telefon _____ Kontaktna oseba: _____

Prijavnico pošljete na naslov organizatorja:

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Vidovdanska 9, 1000 Ljubljana; E-mail: zveza.med.sester. @siol.net

Prijavljamo naslednje udeleženko/ce:

IME IN PRIIMEK

DELOVNO MESTO

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Kotizacijo z DDV v višini _____ tolarjev smo nakazali:

☐ Na žiro račun št. 50101-678-48641 sklic na številko 00 12001
nakazilo izvedeno dne _____

☐ Z gotovino na dan seminarja

☐ S čekom na dan seminarja

Datum prijave _____

Žig ustanove: _____

Podpis odgovorne osebe: _____

ASPIRIN® DIREKT

ŽVEČLJIVE TABLETE

Hitreje do cilja!

-
- hitro lajša bolečine
 - želodec ga dobro prenaša
 - lahko ga jemljemo brez tekočine

produkcija: Studio Moderna, oblikovanje: DVA

Bayer
Bayer Pharma d.o.o.

100
Stoletje Aspirina

PODROBNEJŠE INFORMACIJE O ZDRAVLILU DOBITE PRI PROIZVAJALCU.

stvena nega nima neposrednega vpliva. Prav pa je, da nanje opozarjamo in predlagamo rešitve, ki bodo dvignile kvaliteto psihiatrične obravnave, za katero pa bi morala poskrbeti družba.

- Predstavljene so bile tudi izkušnje ob uvajanju nove kartice zdravstvenega zavarovanja in projekt Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije o Nacionalni uvedbi kartice zdravstvenega zavarovanja. Medicinske sestre in zdravstveni tehniki smo menili, da nas zanima uvajanje novosti, ki jih ZZZS načrtuje v korist prihranka časa, ki ga medicinske sestre porabijo za administrativno delo. Zato je absolutno pomembno in smiselno, da nas pri načrtovanju tovrstnih projektov vključujejo v ustrezne delovne skupine.
- Posvetovanje je bilo medijsko zelo odzivno: tiskovna konferenca, TV, časopisiradio.
- Pripravili bomo novi zbornik Posvetovanj o teoriji in praksi zdravstvene nege v Dobrni.
- Strokovno organizacijski odbor posvetovanja: Marija Gorše Muhič, Francka Javorski Čuden, Livio Kosina, Marija Mrak, Ladi Škerbinek, Viktorija Štiglic in Drago Vorih. Hvala za sodelovanje.
- Za delovno in prijetno sodelovanje se zahvaljujem članom delovne skupine: Darku Bukorju, Nestorju Lazarevskemu, Cvetki Tanjšek in Zlati Zelič, kolegom in kolegicam iz ljubljanske psihiatrije, ki so izpeljali tudi prijetni, družabni večerni del posvetovanja z žrebanjem nagrad zlatih izdelkov našega sponzorja.

Za zaključek:

Želim posredovati pomembno sporočilo s plenarnega zaključka posvetovanja, namenjeno vsem, posebno pa Zbornici zdravstvene nege Slovenije, Republiškem strokovnemu kolegiju zdravstvene nege, strokovnim sekcijam, društvom, zdravstvenim šolam:

Izvajalci zdravstvene nege se zavedamo nujnosti obravnave bolnika kot subjekta. Samo tako bo zdravstveni sistem postal bolj človeški, zdravstvena nega bolj kvalitetna, pričakovanja bolnikov in svojcev izpolnjena.

Pogoj, da bo bolnik obravnavan kot subjekt, je da se moramo tudi izvajalci zdravstvene nege tako počutiti in o tem tudi razmišljati. *To pa nam omogoča neprestani osebni razvoj, motiviranost za pridobivanje novih znanj in izkušenj, sposobnosti empatije, visoke moralne norme, sposobnosti kreativnega razmišljanja o težavah v procesu zdravstvene nege in konstruktivnim medsebojnim iskanjem rešitev. Vse to pa absolutno zahteva timsko sodelovanje in supervizijo za dogovore kvalitete odnosov v zdravstveni negi in tako preprečevanje izgorevanja.*

Apel: Kako, kje sprožiti proces, kdo lahko »ukaže«, da bi bila rdeča nit izobraževanj na vseh področjih in ravneh obravnava bolnika kot subjekta, s pridobivanjem znanj in izkušenj, ki jih tak pristop zahteva.

Načrti posvetovanja za leto 2000:

Prišli smo do zaključka, da je za kvalitetno obravnavo bolnikov, sodelovanje svojcev, za uspešno delo in dobro počutje izvajalcev zdravstvene nege najpomembnejše **timsko delo, odnosi v timu in kvaliteten pretok informacij na vseh ravneh.**

Zato smo se namenili organizirati okroglo mizo z vsemi udeleženci tima o pomembnosti timskega sodelovanja in o pomembnosti informiranja v procesu zdravljenja oziroma v procesu zdravstvene nege.

Že sedaj Vas vabimo k sodelovanju.

Če lahko skrbite za rano brez težav
celo brez nje, da boste
skoraj celjenje

Hydrosorb je edinstvena prozorna hidrogelna obloga. Zaradi te lastnosti in označene centimetrsko mrežo omogoča nenehno spremljanje celjenja rane, in to **brez menjavanja obloge**. Na rani lahko ostane sedem dni. Zaradi velike količine vode v svoji hidrogelni strukturi ohranja vlažno okolje rane, raztaplja mrtvine, vpija izločke iz rane in pospešuje rast granulacijskega in epitelizacijskega tkiva. Hydrosorb je še posebej primeren za oskrbo razmeroma suhih ran in opeklin druge stopnje.

MERIT

Merit d.o.o., Uvoznik in ekskluzivni zastopnik medicinskih izdelkov Hartmann, Šmartinska 130, 1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: 061 141 55 10, Fax: 061 141 55 10 46

VTISI S 6. MEDNARODNEGA SIMPOZIJA URGENTNE MEDICINE

Portorož, 16. do 19. junija 1999

Melanija Plančak, Slavica Klančar

Slovensko združenje za urgentno medicino je v Portorožu organiziralo že 6. mednarodni tridnevni simpozij urgentne medicine, na katerem je poleg zdravnikov sodelovala tudi naša Sekcija MS in ZT v urgentni medicini ter Sekcija MS in ZT reševalcev.

Simpozij je bil namenjen zdravnikom, MS, ZT, ki delajo v urgentni medicini ali tistim, ki so se želeli na tem področju dodatno usposobiti ali informirati.

Številna udeležba, ki iz leta v leto narašča (letos je bilo čez 800 udeležencev), pove, kako se zavedamo pomembnosti te mlade vede tudi pri nas. Predavatelji so bili številni strokovnjaki iz Evrope, ZDA in Slovenije, ki

so učinkovito prispevali h kakovosti simpozija.

Na otvoritveni slovesnosti, ki jo je odprl predsednik SZUM-a, spec. akad. st. Andrej Bručan, dr. med. in pozdravil prisotne, je bilo več slavnostnih govornikov, med ostalimi tudi predsednik Zdravniške zbornice asist. dr. Marko Bitenc, predsednica Zbornice zdravstvene nege ga. Veronika Pretnar-Kunstek, predsednik zdravniškega društva prof. dr. Pavel Poredoš, strokovni direktor SPS Interna klinika prof. dr. Peter Černelč, predsednica društva MS urgentne medicine Velike Britanije ga. Karen Castille, predsednica programskega odbora za del predavanj MS in ZT ga. Slavica Klančar in drugi.

16. 6. je potekal skupni program za zdravnike, MS in ZT in sicer na temo Novosti v reanimaciji. Zelo zanimiva so bila predavanja in razprava po predavanjih: Oživljati ali ne in Etični problemi pri oživljanju in v urgentni medicini.

Pri predavanjih za MS in ZT smo poslušali zanimiva predavanja na temo:

-Bolečina v prsnem košu,

-Šok,

-Proste teme,

-Kakovost ZN v urgentni medicini.

Ugotovili smo, da smo na začetku ugotavljanja kvalitete v zdravstveni negi na področju urgentne medicine in kako je pomembno, da smo se začeli ukvarjati s tem.

Posebej smo bili počaščeni s prisotnostjo ge. Karen Castille in njenim predavanjem, v katerem nam je predstavila kakovost ZN v urgentni medicini V. Britanije.

Karen Castille je predsednica Društva MS za urgentno medicino V. Britanije, ki šteje 11.000 članov. Zdaj dela na Ministrstvu za zdravstvo kot svetovalka ministra za področje ZN v urgentni medicini in ji je zaupan projekt organizacije urgentne službe ZN v V. Britaniji. To si šteje za veliki uspeh, saj si tega pred nekaj leti ni mogla predstavljati. "S kakovostjo svojega dela smo to dosegli", je poudarila kolegica.

Na delavnicah in pri prostih temah so se predstavili paramedikusi iz Arizone.

Paramedikusi so profil v urgentni medicini, ki se usposablja v posebnih šolah, saj nimajo osnovne medicinske izobrazbe. Predstavili so njihov predbolnišnični sistem urgence, ki je zelo dobro organiziran.

Zadni dan simpozija je okrog 200 udeležencev sodelovalo pri praktičnem usposabljanju. Teme učnih delavnic so bile temeljni in dodatni postopki oživljanja v vseh življenjskih obdobjih, imobilizacija poškodovancev in reševanje utopljenecv iz vode.

Posebnost je bil celovit pristop k poškodov-

vancu-bolniku od prihoda reševalca pa do poškodovančeve končne obravnave. To je pouk po sistemu MEGACODE.

Za sprostitev, za izmenjavo mnenj in izkušenj ter pridobivanje novih poznanstev je bil uspešen tudi družabni program.

Otvoritev nam je polepšal Ljubljanski godalni kvartet z deli Tartinija in Mozarta. Na otvoritvenem cocktailu smo okušali specialitete kulinarike Grand hotela Emona ter se sproščeno pogovorili z gosti in udeleženci.

Tudi slavnostna večerja in zabava na obali sta bili zelo uspešni, pri slednji nam

tudi dež ni mogel pokvriti veselja in slavnostnega vzdušja, saj so nam pripravili srečanje v prostorih kompleksa Bernardin.

Zahvaljujemo se organizatorju za odlično organizacijo, programskemu odboru, SZUM-u za vabilo k sodelovanju, slavnostnim govornikom, vsem predavateljem, mentorjem pri praktičnem pouku in vsem udeležencem.

Vrhunska kakovost izredno ugodne cene!

• Blazine AIREX

- * za fizioterapijo - Atlas, Corona
- * za fitnes - Coronella, Fitline

• Žoge - Ledragomma

- * za šport in fizioterapijo

• PEDAG

- * ortopedski vložki

• LOHMANN

- * medicinski lepilni trakovi za EKG elektrode, stoma vrečke, etc.

Za informacije, prospekte in vzorce smo vam na voljo na naslovu:

MPI d.o.o.

Britof 126, 4000 Kranj

Tel.: 064/340 650, faks: 064/340 651

UDELEŽBA NA SVETOVNEM KONGRESU ZAPOSLENIH V STERILIZACIJI

Eva Verstovšek

Vmesecu maju 1999 se je v mestu Orlando na Floridi odvijal prvi svetovni kongres zaposlenih v sterilizaciji. Tega zanimivega kongresa smo se iz Slovenije udeležili posamezni predstavniki Centralnih sterilizacij.

Že ob prihodu v hotel smo ugotovili, da smo na drugem koncu sveta, saj smo prišli v vroče in vlažno poletje.

Kongres je potekal v dobro klimatiziranem hotelu. Najprej smo se morali privaditi na zelo velike temperaturne razlike med pretirano ohlajenimi prostori v hotelu in visoko zunanjo temperaturo, polno vlage.

Ameriški kolegi, ki so poskrbeli za dobro organizacijo kongresa, so nas prijetno sprejeli. Srečanja se je udeležilo 500 udeležencev z vsega sveta. Kongres se je začel z otvoritvenim govorom visokega vojaškega sanitetnega predstavnika iz države Florida.

Vsa predavanja so se nanašala na postopke dela v sterilizaciji, načinih sterilizacije in pravo materialov na različne postopke sterilizacij. Ugotovili smo, da bomo še naprej uporabljali parno sterilizacijo kot nepogrešljiv način dela. Za plinsko sterilizacijo z EO še vedno ni ustreznega nadomestila in nas bo spremljala še naprej v 21. stoletju.

Kljub velikim naporom, da bi sterilizacija s pero-

cetno kislino nadomestila plin, so bili do sedaj samo delno uspešni. Čeprav v ZDA zelo pogosto sterilizirajo s hlapi perocetne kisline, je za evropske razmere ta sterilizacija dvomljiva, saj še vedno ni pravih indikatorjev za dokazovanje sterilnosti, oz. so se pojavili problemi toksičnosti, predvsem pri implantatih. Opazili smo, da so ameriške zahteve za kontrolo sterilizacije veliko manj stroge, kot jih poznamo v Evropi. S postopki sterilizacije in sterilnostjo so kar hitro zadovoljni.

Prav zaradi teh pogledov je prihajalo pogosto do nesoglasij med ameriški in evropski predstavniki. Imeli smo tudi možnost ogleda Orlandske bolnišnice in sicer oddelka sterilizacije. Po ogledu smo bili kar zadovoljni, da prihajamo iz evropske dežele. Pri nas imamo pogosto slabšo opremljenost s stroji, imamo pa veliko večje zahteve in kriterije za zagotavljanje sterilnosti.

INTERNACIONALNA DELAVNICA O NAPREDNI ENDOSKOPIJI

Zagreb, 1. do 6. julij 1999

Stanka Popović

Iniciator delavnice je ESGE, to je Evropsko združenje gastroenterologov endoskopistov ter ESGENA, Evropsko združenje gastroenteroloških in endoskopskih sester.

Pod pokroviteljstvom ministrstva za zdravstvo Hrvatske so ga organizirali Sekcija za endoskopijo pri gastroenterološkem združenju zdravnikov Hrvatske in Gastroenterološka sekcija pri Hrvatskem združenju medicinskih sester.

Podobne delavnice so zelo običajne in pogoste v Evropi in drugod v t. i. razvitem svetu. V njih igrajo glavno vlogo priznani evropski in svetovni endoskopisti. Te delavnice so priložnost za preizkušanje novih inštrumentov in pripomočkov ter demonstracijo posebnih ali najbolj pogostih tehnik endoskopiranja.

Podobna delavnica je bila pred dvema letoma v Ljubljani. Bilo pa je sedaj prvič v zgodovini organiziranja delavnic, da so se

aktivno udeležile te delavnice tudi medicinske sestre. Večina jih je bilo iz Hrvatske, kolegici iz Nemčije in Nizozemske ter jaz pa smo bile sprejete tako prisrčno, da se tega skoraj ne da opisati.

Delavnico smo spremljale iz posebne dvoranice, tako da smo lahko komentirale postopke endoskopiranja in opozarjale na nepravilnosti, ki so se pojavljale med delom. Kot organizatorke in inštrumentarke so se kolegice iz Hrvatske odlično dokazale.

Veseli me, da je ESGENI uspelo sodelovanje z zdravniki pri pripravi podobnih delavnic, saj je to odlična priložnost za izmenjavo znanja in izkušenj s kolegicami iz drugih okolij. Ne nazadnje je to mednarodno sodelovanje najboljša promocija naše dežele in naše zdravstvene nege. Za zaključek naj povem, da nas po njih ocenjujejo in cenijo in dovolim si povedati, da zelo visoko.

ČISTILNI SERVIS
ISO 9002

Stegne 25, 1000 Ljubljana
Tel.: 061/151-21-80, Fax.: 061/151-21-75
E-mail: potema@siol.net

SISTEMA ZA ZAŠČITO PRED GOLOBI IN DRUGIMI PTICAMI ECOPIC® in ECONET®

Za oba sistema velja, da:
sta **ekonomična**, ker ju enostavno in hitro vgradimo · sta **estetska**, saj sta izdelana iz prozornih materialov, tako da sta neopazna · sta **učinkovita**, saj golobe odženeta za vedno · golobov **ne poškodujeta** in jih **ne zastrupljata** · **ne onesnažujeta** okolja, saj sta izdelana iz okolju prijaznih materialov.

ČIŠČENJE VSEH POSLOVNIH PROSTOROV

- ♥ dnevna čiščenja
- ♥ generalna čiščenja

ANTIBAKTERIJSKO ČIŠČENJE VZMETNIC s sistemom POTEMA®

ki je ekološko povsem neoporečen in deluje na tri načine, ki se med seboj učinkovito dopolnjujejo z: **UV svetlobo** uničuje mikroorganizme · **visokofrekvenčnimi vibracijami** zdrobi in odrese odpadne delce z vlaken v vzmetnici in **vakuumskim sesanjem** globinsko posega odpadle delce in prah. Ponujamo Vam tudi **biološko razpršilo za čiščenje vzmetnic** iz programa POTEMA®.

Pismo članicam sekcije operacijskih medicinskih sester Slovenije

Ana GOLTES

Drage kolegice, upam, da ste dobro in uživate v poletju.

V teh počitniških dneh vas ne bom obremenjevala s poročilom z delovnega sestanka EORNA, ki sva se ga z go. Šuligoj udeležili v Pragi.

Tudi vas ne nameravam dolgočasiti z zaključki Izvršilnega odbora Sekcije, ki ga je po delovnem sestanku EORNA sklicala predsednica ga. Pepler, saj ste v teh dneh že prejele zapisnik ge. Manice Rebernik in zraven precej snovi za razmišljanje s pobudo za sodelovanje pri delu Sekcije.

Zelo rada pa bi vas seznanila s pismom, ki ga je poslala EORNA o delovanju Sekcije operacijskih medicinskih sester Slovenije v evropskem združenju (Original je ga. Papler poslala tako Zbornici ZN Slovenije, kot Ministrstvu za zdravstvo):

“Spoštovani!

Sekcija operacijskih medicinskih sester Slovenije (pri Zbornici ZN Slovenije) je članica EORNA (EUROPEAN OPERATING ROOM NURSES ASSOCIATION) od leta 1996.

V času svojega članstva je sodelovala pri mnogih strokovnih aktivnostih, vključno pri razvoju učnega načrta za izobraževanje operacijskih medicinskih sester v Evropi (EUROPEAN COMMON CORE CURRICULUM FOR OPERATING DEPARTMENT NURSING). Sekcija operacijskih medicinskih sester Slovenije je bila organizator in gostiteljica enega od dveh letnih delovnih sestankov

EORNA ter je sodelovala pri organizaciji in vodenju prvega Evropskega kongresa EORNA l. 1997 v Bruslju.

Kot članica je Sekcija operacijskih medicinskih sester Slovenije evropski organizaciji veliko prinesla, saj je v svojem odnosu do delovnih sestankov in nalog pokazala veliko profesionalnost. Ga. Zorica Šuligoj je sedanja podpredsednica EORNA. Slovenski predstavnici urejata vso pošto in vzdržujeta odnose med CEN (Evropski odbor za standardizacijo) in EORNA.

Kot organizacija v Sloveniji je Sekcija operacijskih medicinskih sester Slovenije vložila že veliko časa in denarja, da bi izboljšala strokovno raven operacijskih medicinskih sester in tako dvignila standarde nege vsem bolnikom v operacijskih sobah znotraj vašega sistema zdravstvene nege. S svojim delom bo veliko pomagala ljudem v vseh delih Slovenije in postala organizacija, ki resnično koristi ljudem.

Upamo, da boste razmislili o vsem tem, ko boste odločali o priznanju organizacije znotraj vaše države.”

Takšno je torej mnenje EORNA o Sekciji operacijskih medicinskih sester Slovenije (pri Zbornici ZN Slovenije). Ker je organizacija organizirana pri EU, to ni tako nepomembno, da nas bodo morda tudi doma kdaj opazili.

Prisrčen počitniški pozdrav vsem!

STROKOVNO SREČANJE PATRONAŽNIH MEDICINSKIH SESTER V IDRIJI

Magda BRLOŽNIK

Četrtek, 10. junija je bil lep dan, po koledarju še pomladanski, po vremenu in našem počutju pa že kar poleten dan. Medicinske sestre in zdravstveni tehniki, zaposleni v patronažnih varstvih slovenskih zdravstvenih domov, smo imeli ta dan naše pomladansko strokovno srečanje v lepi, starodavni rudarski Idriji. Naše gostiteljice so bile kolegice iz Patronažnega varstva ZD Idrija. Srečanje pa se je odvijalo v prečudovitem Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji, katerega korenine segajo tja v daljno leto 1377. Dvorec je obnovljen in se prijazno dviguje nad dolino in reko Idrijco, nasproti farne cerkve Marija na Skalci. Tisti dan je bil odprt prav za slovenske patronažne sestre. Gospa Ivi Svetlik s svojo ekipo nam je omogočila, da smo se počutile kot grajske gospodične. Lahko smo si ogledale prav vsak kotiček v dvorcu.

Nosilna tema srečanja je bila *Onkološki bolnik z bolečino v domačem okolju*. V ta namen smo medse povabili strokovnjake, ki na tem področju delajo. V Idriji so nas najprej pozdravile in nam zaželele dobrodošlico: Andrejka Lapajne v imenu svojih kolegic iz Patronaže, Gnezda Magda, glavna sestra ZD Idrija nam je prenesla pozdrave svojega kolektiva, gospa Ivi pa nas je pozdravila v imenu svoje ekipe iz Kendovega dvorca.

Kako raznolika je slovenska pokrajina, dobro vemo. Kakšen pa je teren na idrijsko cerkljanskem področju in problematiko, s katero se pri svojem delu na terenu srečujejo, nam je s pomočjo video kasete predstavila idrijska patronažna sestra Darinka Leskovec. Tako smo spoznale naše kolegice in izvedele tudi kakšno zanimivost. Med drugim, da nimajo večjih težav z nezaposlenostjo svojih varovancev in da kar nekaj otrok na leto prijoče na

svet doma ali na poti do porodnišnice, do katere je iz hribovja okoli Idrije in Cerknega presneto daleč, če ne zaradi kilometrov, pa zaradi težko dostopnih terenov. Zato babici Adi Tavčar dela ne zmanjka, saj poleg ostalega dela spremlja porajajoče matere do porodnišnice ali pa porod izpelje kar doma.

Z velikim zadovoljstvom smo med nami pozdravile Slavico Lahajner, dr. med., specialistko anesteziologije, ki se poklicno ukvarja z bolečino in je tudi predstojnica Protibolečinskega oddelka na Onkološkem inštitutu. V svojem predavanju nam je predstavila vrste in jakosti bolečine, vzroke zanje in nadaljevala s predstavitvijo njihovega zdravljenja. Predstavila nam je zmote, ki so pogosto prisotne, ko se odloča za morfinsko terapijo in stranske učinke opioidov, priporočila za lajšanje kronične bolečine pri odraslem bolniku z rakavo boleznijo in načine aplikacij protibolečinske terapije. Kljub tehničnim težavam pri ozvočenju je svoje predavanje briljantno podala in odgovarjala tudi na vprašanja iz avditorija.

Medicinska sestra Mira Logonder, ki prav tako prihaja z Onkološkega inštituta, pa nam je predstavila subkutano analgezijo in zdravstveno nego takšnega bolnika. Z diapozitivi nam je predstavila različne načine te analgezije, prednosti in pomanjkljivosti posameznega načina, predvsem pri zdravstveni negi po odhodu bolnika domov. Podrobno nam je predstavila vlogo medicinske sestre pri perispinalni analgeziji. Zelo podrobno pa nam je predstavila tudi apliciranje protibolečinskega zdravljenja preko podkožnih infuzij, spoznale smo lahko različne vrste infuzorjev, ki se zdaj pri nas uporabljajo. S seboj je prinesla in nam predstavila različne infu-

zorje. Prepričana sem, da je bilo med nami kar nekaj kolegic, ki jim ta način apliciranja po Mirinem predavanju ne bo več neznan in jim bo tudi ravnanje z različnimi vrstami infuzorjev lažje.

Kako umirajočega bolnika in njegovo družino spremlja in doživlja patronažna sestra, pa nam je predstavila Slavica Avberšek, patronažna sestra iz ZD Velenje. Prav vse smo se našle v njeni zgodbi in prepričana sem, da so nam misli poletele k našim varovancem, ki smo jih ta dan prepustile sodelavkam, ali pa smo jim v preteklosti nudile pomoč in podporo.

Kako ocenjujemo bolečino s skalo ali lestvico in kakšna je ta videti, nam je povedala Nataša Bernik iz Bayer Pharmer. Predstavila nam je tudi zdravilo Tramal in način doziranja. Udeleženke, ki so se pravočasno prijavile, so dobile tudi Protibolečinsko skalo in Kartico doziranja Tramala, za ostale jih je žal zmanjkalo.

Tako smo s strokovnim delom, ki se je kljub temu, da smo preskočili odmor, zavlekel v zgodnje popoldanske ure, končali. Da so bila predavanja zanimiva in na visoki strokovni ravni, kaže tudi zanimanje udeleženk, ki so nevajene dolgega sedenja brez pripomb zdržale več kot tri ure. Verjetno se sprašujete, zakaj smo kolegice tako "trpinčili". No, saj v resnici ni bilo tako hudo. Okrepčale in osvežile so se lahko že pred začetkom srečanja, saj so imele za seboj različno dolge poti. Po končanih predavanjih pa sta nas čakala avtobusa, in nas odpeljala na ogled Antonijevega rova v Rudniku živega srebra Idrija. Tu so nam predstavili zgodovino rudnika in s tem samega mesta in nas popeljali pogledat, kako se je živo srebro kopalo. Malce nas je prestrašil rudniški škrat Perkmandelj, ko pa je videl, da smo sama prijazna in pridna dekleta, nas je spustil nazaj na svetlo. Seveda smo mu morale obljubiti, da se še vrnemo in da s seboj pripeljemo še koga. Prijetno utrujene smo se po ogledu odpeljale nazaj v Kendov dvorec. Tu so se med tem časom spraševali, kako postreči tolikšnemu številu ljudi, saj nas je bilo preko 130 udeležencev, optimalno pa

lahko v dvorcu poskrbijo za 70 do 90 ljudi. Težava je nastala, saj se kar nekaj udeleženk ni prej prijavilo, ker pa smo tako patronažne sestre kot uigrano osebje dvorca navajeni vsega mogočega, se je tudi tukaj razpletlo. Kosilo, sestavljeno iz jedi, ki so doma prav tukaj, smo si postregle same na s soncem obsijanem dvorišču ali v prostorih dvorca. Nekaj je bilo nejevolje, veliko pa smeha in prijetnega klepeta. Ostalo je še nekaj časa za izmenjavno mnenj, za pogovor s predavateljico in predstavniki podjetij, ki so ves dan na razstavnih prostorih predstavljali različne izdelke in pripomočke.

Dan poln doživetij se je že nagibal v večer, ko smo se začele poslavljati in odpravljati na različno dolge poti do svojih domov. O tem, kaj smo novega spoznale, kaj smo novega videle in kako nam je v Idriji bilo ta četrtek, se bomo še in še pogovarjale.

Sama pa sem morala opraviti še prijetno dolžnost in se posloviti tako od udeležencev in predavateljev, kot od naših gostiteljic, ki smo se jim s skromnim darilom le malenkostno oddolžili za njihovo prisrčno dobrodošlico in pomoč pri organiziranju srečanja. Zato še enkrat HVALA kolegicam iz idrijske patronaže.

Prav tako se iskreno zahvaljujem predavateljem, ki so se odzvali mojemu vabilu sodelovanju in s tem omogočili, da smo del njihovega znanja vzeli za svojega.

Prisrčna hvala tudi gospe Ivi, gospodu Aljoši in vsem zaposlenim v Kendovem dvorcu ter mladima klekljaricama, ki sta nam prikazali ta star enkraten način izdelave čipk. Vsem, ki to prebirate, toplo priporočam obisk tega starega mesteca v dolini lepe in čiste Idrije, ki ga obdajajo visoki zeleni hribi, saj tukaj ne boste našli le prekrasne čipke in idrijskih žlikrofov. Predvsem boste tukaj našli tople, prijazne in pridne ljudi in rečem lahko, da sem srečna in ponosna, da sem jih lahko spoznala in z njimi pripravila naše srečanje. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat hvala in zagotovo še kdaj NA SVIDENJE. Vsem ostalim pa velja vabilo na naše drugo strokovno srečanje, ki bo v mesecu novembru v Slovenj Gradcu.

Zdravstvena nega očesnega bolnika

funkcionalno izobraževanje z učno delavnico

Meta MOŽEK

Že tretje leto zapored smo v spomladanskem času, 17. in 18.6.1999 organizirali na Očesni kliniki skupaj z Oftalmološko sekcijo medicinskih sester Slovenije dvodnevno funkcionalno izobraževanje z učno delavnico. Program funkcionalnega izobraževanja je bil objavljen v majskem Utripu 1999.

Z letošnjo udeležbo izobraževanja smo bili še posebej zadovoljni, ker so se ga udeležile predvsem medicinske sestre in zdravstveni tehniki z očesnih oddelkov ter očesnih ambulant.

S tem je bil namen dosežen zaradi uvedbe enotne doktrine pri izvajanju zdravstvene nege očesnih bolnikov.

V letošnji program teoretičnega dela smo vključili predstavitev bolnikov z glavkomom. Tako smo se odločili prav zaradi statističnih podatkov o naraščanju teh obolenj. Prvi dan izobraževanja so nam predavatelji osvežili znanje iz anatomije in fiziologije očesa, priprave bolnikov na očesni pregled, vključno z dajanjem očesne terapije. Razna očesna obolenja ter poškodbe oči so bila predstavljeni s številnimi diapozitivi.

Navdušenje nad uspehi kirurškega zdravljenja raznih stanj po poškodbi oči oz. korekcije raznih anomalij oči je bilo zelo veliko.

Drugega dne so se udeleženke izobraževanja seznanile s praktičnim prikazom nujenja prve pomoči pri očesnih pošodobah s področja zdravstvene nege in zdravljenja bolnikov z motnjami vida. Poseben poudarek je bil namenjen zdravstveni vzgoji in pomenu timskega dela pri izvajanju nege očesnih bolnikov.

Udeleženke so pokazale tudi veliko zanimanje za predstavitev uporabe raznih vrst kontaktnih leč, vstavitvi in odstranitvi kontaktnih leč ter higieni vzdrževanju leč.

Očesna protetika in fizioterapija v oftalmologiji sta področji, s katerima mora biti seznanjen vsak zdravstveni delavec. Z ljudmi, ki imajo vstavljene očesne proteze, se srečujemo vsepovsod in mislimo, da je nujno poznati osnove s tega področja, ki je zelo občutljivo za bolnike.

S potekom izobraževanja smo bili tako organizatorji kot udeleženci zelo zadovoljni in upamo, da se bo tako izpopolnjevanje nadaljevalo tudi v prihodnjih letih.

Predavateljem funkcionalnega izobraževanja bi se rada v imenu udeležencev s hvaležnostjo zahvalila: doc. dr. Branki Stirn Kranjc, dr. med., prim. mag. Aleksandri Kraut, dr. med., prim. mag. Mariji Zupan, dr. med., doc. dr. Brigiti Drnovšek Olup, dr. med. ter vms Sonji Šinkovec, vms Tatjani Nendl, vms Milici Cafuta, višji fizioterapevtki Alenki Sterle.

Za pomoč pri organizaciji in poteku dela pa se zahvaljujem tudi predsednici Oftalmološke sekcije vms Ljubi Taljat in podpredsednici vms Durdi Sima.

VTISI S KONGRESA MEDNARODNEGA ZDRUŽENJA MEDICINSKIH SESTER - BABIC V MANILI

Alenka ZEGA

V letu 1997 mi je gospa Majda Šlajmer - Japelj poslala pismo s ponudbo, da se slovenske babice vključimo v International Confederation of Midwives (ICM). V naši sekciji smo to sprejele kot izziv. Na sestanku razširjenega odbora sekcije smo bile enotne, da brez odlašanja navežemo stike z ICM. Že na prvo pismo sem dobila prijazno povabilo ter vso dokumentacijo, potrebno za vključitev v ICM. Lanskega julija pa so nas na sestanku odbora ICM sprejeli v članstvo. Ob obvestilu o sprejetju so nam poslali tudi vabilo na 25. kongres konfederacije, ki je bil letos maja v Manili. Razširjeni odbor sekcije je na seji 9.4.1999 sklenil, da se kongresa udeleživa s kolegico Gordano Njenič. Pri pripravi na potovanje in udeležbo na kongresu so nama bile kolegice iz Zbornice zdravstvene nege v veliko pomoč.

Iz Brnika sva se z nelagodnimi občutki odpravili na to dolgo pot. Potovali sva preko Frankfurta. Že na letalu iz Frankfurta v Manilo sva spoznali kolegice iz Norveške, Nemčije in Švedske. Začetni strah in nelagodje sta med klepetom že izginila.

Prve dni so bili na programu sestanki regijskih odborov, nadaljevale pa smo s kongresom ICM. Dnevi so bili kar naporni, saj smo z delom začele ob devetih in s krajšimi premori nadaljevale do 18. ure. Poleg predlogov za spremembo statuta in dopolnila pravilnika ICM smo obravnavale tudi medsebojne odnose članic, ter delovne razmere babic v raznih deželah. Nekatera poročila predstavnic dežel tretjega sveta so bila prav pretresljiva. Človeku je kar težko razumeti, da so ob vstopu v tretje tisočletje možne še takšne diskriminacije žensk. Pretresljiva so bila tudi poročila o razmerah na vojnih področjih.

Za zaključek so nam kolegice s Filipinov pripravile kulturni spored. S pesmijo in pleksom so prikazale pomen ljubezni med ljudmi in srečo ob rojstvu novega življenja.

Strokovni del srečanja v Manili se je začel s svečano otvoritvijo in predstavitvijo vseh držav članic ter opazovalk ICM-ja. S solzami sreče v očeh sva z Gordano spremljali predstavitev Slovenije in zastavonošo z našo zastavo. V mislih sva bili z vsemi kolegicami, ki tega veselja niso mogle deliti z nama.

Predavanja so zajemala predvsem področja iz dela in izobraževanja babic. Teme so bile zelo zanimive, tako da sva se težko odločili, katerega predavanja se bova udeležili. Veseli sva bili srečanja z gospo dr. Jelko Zupan, slovensko predstavnico pri svetovni zdravstveni organizaciji v Ženevi. Tudi njeno predavanje je bilo zelo zanimivo in poučno. V kratkih odmorih med predavanji sva navezali stike z mnogimi kolegicami iz raznih dežel. Spoznali sva, da so vprašanja naše stroke in naša prizadevanja precej podobni. Upam, da bomo imele priložnost sodelovanje še utrditi.

Zahvaljujem se komisiji za izobraževanje pri Zbornici zdravstvene nege Slovenije za finančno pomoč.

Dom starejših občanov Krško

ODPRTJE PROSTOROV ZA DELO Z DEMENTNIMI BOLNIKI

Marta Kavšek

Dom starejših občanov Krško je mnogim poznan predvsem po dolgoletni gradnji novega objekta, ki se je končala z vselitvijo prvih starostnikov konec leta 1997. Zdaj v domu živi 180 stanovalcev, od tega 120 na negovalnem in 60 na stanovanjskem oddelku. Za dobro in varno počutje čez dan in noč skrbi 75-članski kolektiv pod vodstvom direktorice Jožice Mikulanc, pomagajo pa tudi mladi fantje - mirovniki, ki v domu služijo civilni vojaški rok.

Stanovalcem je ob zdravstveno-negovalni dejavnosti na voljo še fizioterapija in delovno-okupacijska terapija, velik poudarek pa je namenjen tudi delu z dementnimi bolniki. Ker je demenca bolezenski pojav, ki je bistveno pogostejši v starosti kot v zgodnejših življenjskih obdobjih, spoznan pa kot posledica številnih bolezni, se v DSO Krško zavedamo pomena zdravstvene nege dementnih bolnikov, ob tem pa je še posebej pomembnega sodelovanja vseh, ki delajo v zdravstveno-negovalnem timu z oskrbovanci in njihovimi svojci. Zaradi tega smo se pred časom odločili, da uredimo poseben prostor za delo z dementnimi bolniki, v ta namen pa tudi za dodatno izobraževanje medicinske sestre, ki se vsak dan posveča delu s skupino 25 oskrbovancev.

Ker pa je značilno, da demenco običajno odkrijemo prepozno in oskrbovanci oziroma njihovi svojci iščejo pomoč šele potem, ko se pojavijo neobvladljive vedenjske težave, smo pripravili tudi predavanja, ki ga je vodil mag. Aleš Kogoj, dr. med., predsednik društva Spominčica - Slovenskega združenja za pomoč pri demenci. Beseda je tekla predvsem o odkrivanju demence oziroma bolezenskih spremembah, ki jih oskrbovanci in njihovi svojci ne poznajo. Ob koncu predavanja so bili številni udeleženci enotnega mnenja, da le zgodnji pričetek zdravljenja ugodno vpliva na nadaljni potek bolezni, in le dobra medsebojna komunikacija zaposlenih, ki skrbijo za dementnega starostnika, ter komunikacija s svojci ugodno vpliva na kvaliteto življenja starostnika z demenco v DSO Krško.

V juniju in juliju sta zaključili študij zdravstvene vzgoje na Visoki šoli za zdravstvo in Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani kolegici

SANDRA NAKA in MARIJA GRUDEN.

Dragima kolegicama iskreno čestitamo!

Sošolke druge generacije fakultetnega študija ob delu

Čestitki se pridružuje tudi Zbornica zdravstvene nege Slovenije

V SKRBI ZA VAŠE ZDRAVJE

Izobraževalne knjižice za bolnike – KRKA sodeluje pri predstavljanju zdravja

Duša Oblak, dr. med.

Spoznanja zadnjih dvajsetih ali več let kažejo, da nekatere kronične bolezni lahko preprečimo ali omilimo z zdravim načinom življenja. Bolezni, na katere najbolj lahko vplivamo, so srčni infarkt, možganska kap, ledvična odpoved in prizadetost žil po telesu. V razvitem svetu zato vedno bolj poudarjajo pomen preventivnih ukrepov, med katere sodi na prvem mestu zdrav način življenja. Pri razvoju preventivnih programov (za katere v državni blagajni primanjkuje denarja) dobiva vzgoja samih bolnikov in širjenje znanja o zdravem načinu življenja vedno večji pomen.

Že zelo dolgo je znano, da je kronične ne-nalezljive bolezni, ki so v razvitem svetu glavni vzrok zbolevanja in umiranja, učinkoviteje, ceneje, pa tudi lažje preprečevati kot zdraviti. Po dolgoletnih prizadevanjih slovenskih zdravnikov splošne medicine in zlasti Znanstvenega sveta CINDI Zdravstvenega doma Ljubljana je preventiva tudi uzakonjena. Izbrani zdravnik naj bi tako v petih letih opravil preventivni pregled pri vseh svojih bolnikih in pri ogroženih za razvoj bolezni tudi ukrepal.

Zlato pravilo intervencij v preventivi, ko skušamo odpraviti dejavnike tveganja ali preprečevati, da bi se sploh razvili, je vselej: **ZDRAV NAČIN ŽIVLJENJA**. Zdravniki dobijo med študijem ogromno informacij o boleznih, o zdravju in zdravem načinu življenja pa bore malo. Da bi bolniku lažje svetovali, bo pomagala nova **serija knjižic**, ki jo pripravljajo slovenski zdravniki, specialisti za posamezna področja, in Krka, tovarna zdravil iz Novega mesta.

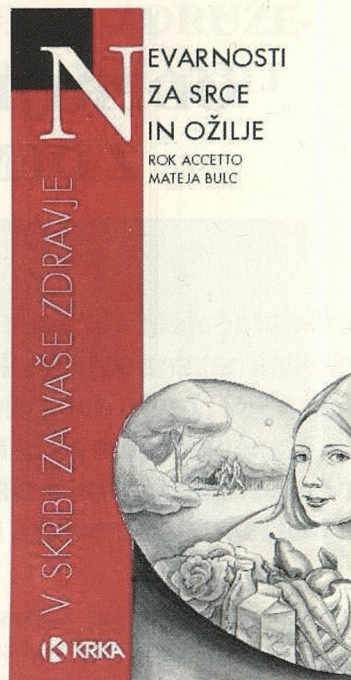
Rdeča nit serije je predstavljanje zdravja, gradivo je oblikovano kot zložene, spravljene v ličnih skatlah po 50 knjižic. Namenjene so vsem obiskovalcem ambu-

lant splošne/družinske medicine, ki so še zdravi in bi zdravi radi tudi ostali, vsem, ki so zaradi dejavnikov tveganja ogroženi za razvoj za bolezni srca in ožilja, in vsem, ki so že zboleli.

Prva iz serije knjižic nosi naslov **Nevarnosti za srce in ožilje**. V njej avtorja dr. Rok Accetto s Klinike za hipertenzijo in dr. Mateja Bulc iz Zdravstvenega doma Šiška v Ljubljani opisujeta najpomembnejše nevarnosti, ki ogrožajo zdravje srca. Opisana je arterioskleroza, srčni infarkt, možganska kap in periferna arterijska bolezen kot najpogostejše posledice nezdravega življenja. Nanizani so dejavniki, na katere lahko sami vplivamo in poskrbimo za svoje zdravje: prevelika telesna teža, zvišan holesterol, kajenje, zvišan krvni tlak, čezmerno pitje alkoholnih pijač, zvišan krvni sladkor in telesna nedejavnost.

Če je prisotnih več dejavnikov, se nevarnosti seštevajo.

V nadaljevanju knjižice sledijo navodila, kako preprečevati nastanek in razvoj bolezni srca in ožilja. Najprej je potrebno ugotoviti

'stanje'. Za natančno in lažje določanje tveganja posameznika je knjižici dodana priloga **Vprašalnik o stopnji ogroženosti**, ki naj jo sprva določi zdravnik po opravljenem preventivnem pregledu in laboratorijskih meritvah. V tem vprašalniku sprašujemo bolnika po starosti, družinski obremenjenosti s srčno-žilnimi obolenji, o krvnem tlaku, kajenju, holesterolu, sladkorni bolezni, telesni dejavnosti in telesni teži. Vsi dejavniki so namreč ocenjeni s točkami in seštevek točk pokaže stopnjo tveganja, da se bo pri bolniku razvila bolezen srca in ožilja. Vprašalnik je zelo uporaben tudi kasneje, pri spremljanju uspešnosti intervencije: ob dobrem bolnikovem sodelovanju namreč kaj kmalu "izmerimo" manjše tveganje.

Knjižica bo pomagala bolnikom, zdravnikom in medicinskim sestram ter drugemu zdravstvenemu osebju, ki sodeluje pri izvažanju zdravstvene preventive. Bolnikom bo pomagala pri prepoznavanju dejavnikov, ki jih ogrožajo, zdravstvenemu osebju pa bo

pomagalo pri svetovanju o pravilnejšem, zdravem načinu življenja, ki bo bolnikom preprečil marsikatero možgansko kap in srčni infarkt.

Projekt izobraževanja bolnikov se je šele dobro začel in se ne bo končal pri eni knjižici. Kmalu pričakujemo izid knjižice o povečanem krvnem tlaku, jeseni pa še o povečani vsebnosti krvnih maščob.

V tem projektu sodelujejo pomembni slovenski zdravniki, Združenje za splošno in družinsko medicino in Sekcija za arterijsko hipertenzijo pri Slovenskem zdravniškem društvu. Akcijo je finančno podprla Krka, ki se tako vključuje v predstavljanje zdravja in ne le v skrb za že bolne ljudi. Krkine strokovni sodelavci bodo ob svojih rednih obiskih zdravnikov poskrbeli za to, da bodo lične škatle s 50 knjižicami v ambulantni prav vsakega slovenskega zdravnika. Celotna akcija poteka pod geslom **V SKRBI ZA VAŠE ZDRAVJE**.

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V STERILIZACIJI

Z A H V A L A

Posamezni člani sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji, smo se udeležili svetovnega kongresa zaposlenih v sterilizaciji, ki je bil v mesecu maju v Orlandu na Floridi. Pri udeležbi so nam pomagali naslednji sponzorji:

SANOLABOR, Ljubljana

3M (East) podružnica Ljubljana

AICO d.o.o. Domžale

TOSAMA Domžale

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER CELJE

MERIT, Ljubljana

SKAN - TEH, Ljubljana

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

Vsem sponzorjem se za sodelovanje in pomoč iskreno zahvaljujemo.

Predsednica sekcije:

Eva Verstovšek

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV ZA PODROČJE NEFROLOGIJE, DIALIZE
IN TRANSPLANTACIJE LEDVIC

Ljubljana, Vidovdanska 9
VAS VABINA

DVODNEVNI STROKOVNI SEMINAR

ki bo v petek in soboto 24. in 25. septembra 1999
v Kulturnem domu v Laškem.

Program: petek 24.09.1999

09.30 do 11.30 Oglede novega dializnega centra v bolnišnici v Celju
(Novi dializni center v bolnišnici v Celju si lahko
ogledate pred prihodom v Laško, na poti v Laško,
ogled bo organiziran).

12.00 do 12.45 Registracija udeležencev
12.45 Pozdravni govor

Začetek strokovnega programa ob 13 uri:

Delovno predsedstvo: A. Levstek, J. Lavrinec

13.00 do 13.30 Osnovni principi hemostaze in antikoagulacije s
poudarkom na HD zdravljenju
Andrej Drozg, dr. med. spec. int. med. - Spl. bol.
Celje

13.30 do 13.50 Naše izkušnje pri vodenju citratne dialize
Brigita Pavčnik, sms, Andreja Kranjc, sms - Spl. bol.
Celje

13.50 do 14.10 Renalna anemija in način zdravljenja pri HD bolnikih
Vesna Markotič, dr. med. spec. int. med. - Spl. bol.
Celje

14.10 do 14.30 Populacija bolnikov v dializnem centru Celje ter so-
cialni problemi
Seško Irena, vms - Spl. bol. Celje

14.30 do 14.50 Dieta pri dializnih bolnikih
Romana Lazanski, vms, Cvijeta Prodanovič, sms -
Spl. bol. Celje

15.00 do 16.00 Odmor- prigrizek, kava, sok

Del. predsedstvo: M. Mesojedec, M. Perko

16.00 do 16.30 Akutna odpoved ledvic - kriteriji za izbiro metode
nadomestnega zdravljenja
Prof. dr. Rafael Ponikvar, dr. med - KC Ljubljana

16.30 do 16.50 Posebnosti zdravstvene nege bolnika z akutno
odpovedjo ledvic, pomen izvajanja predpisanih
navodil, organizacijski vidiki
Liljana Gaber, vms - KC Ljubljana

16.50 do 17.10 Naše izkušnje pri vodenju CVVH
Mimica Mesojedec, vms, Irena Jesih, sms - Spl. bol.
Celje

17.10 do 18.30 Skupni ogled gradu Tabor v Laškem
(15 min peš hoje), prigrizek

19.30 Koncert godalnega ansambla All-Capone Štrajk
Trio (vstop prost)

Po koncertu skupna večerja s kulturnim programom v hotelu HUM

Program: sobota 25.09.1999

Delovno predsedstvo: S. Vrhovec, R. Žigic

08.30 do 9.00 Žilni pristopi za dializo
Prof. dr. Rafael Ponikvar, dr. med - KC Ljubljana

09.00 do 9.20 Naše izkušnje pri uporabi katetrov za hemodializo
Cvetka Likar, vms, - KC Ljubljana

09.20 do 9.40 Posebnosti ZN dializnih katetrov
Liljana Gaber, vms, - KC Ljubljana

09.40 do 10.00 Zdravstvena nega A-V fistul in zbadanje
Zora Pogorevc, vms, - KC Ljubljana
Mija Pecig Gostinčar, vms, - KC Ljubljana

10.00 do 10.30 Diskusija na temo žilni pristopi

10.30 do 11.00 Odmor za kavo

Delovno Predsedstvo: D. Cesar, B. Savicki

11.00 do 12.40 Peritonealna dializa:
Peritonitis- način zdravljenja
Reina Dovč, dr. med. - Spl. bol. Celje
Novosti pri negi izstopišča peritonealnega katetra
Dragica Mlinšek, vms-Baxter corp.
Najpogostejši zapleti na PD.
Barbara Savicki Ponikvar, zt - KC Ljubljana

13.00 do 14.00 Sestanek razširjenega IO sekcije, vabljeni vsi
udeleženci seminarja - člani sekcije
Dnevni red: Razpis volitev v organe sekcije
Priprava programa za leto 2000 (vključno prosim,
prinesite pisne predloge za teme v leto 2000).
Rezultati ankete o potrebah po izobraževanju za di-
alizo, poročilo Stojane Vrhovec, vms, Ljubljana

14.00 Skupno kosilo v Hotelu SAVINJA

Organizacijski odbor: Mirjana Rep vms. Spl. bol. Celje
Brigita Pavčnik, sms. Spl. bol. Celje
Stojana Vrhovec vms- tajnica sekcije
Mirjana Čalič vms- predsednica sekcije

Informacije udeležencem:

Kotizacijaz DDV za člane Zbornice zdravstvene nege znaša
19.040,00 SIT, za nečlane 38.080 SIT. Vplačate jo lahko na žiro
račun ZDMSZTS 50101-678-48641, sklic na štev. 00 12020 ali pred
začetkom seminarja. Obvezna je prijava za seminar s priloženo pri-
javnico, ki jo pošljite na naslov: Stojana Vrhovec, Klinični center,
Center za hemodializo Leonišče, Zaloška 13, 1525 Ljubljana,
telefon 061 315-790.

Prijave za prenočišče: Hotel HUM, tel. 063-731-321 faks. 063-731-
736 gospa Anica Aškerc. Prijave za udeležbo na sekciji in za
prenočišče je potrebno javiti do 15.09.99.

Lep pozdrav.

Predsednica sekcije: Mirjana Čalič

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

PEDIATRIČNA SEKCIJA

Seminar pediatrične sekcije 7. in 8. oktobra 1999 v Novi Gorici v Hotelu Perla.

"CEPLJENJE PRI OTROCIH"**Četrtek, 7. oktober 1999**

- 09.00 Registracija udeležencev
- 10.00 - 10.30 Kulturni program
- 10.30 Marjeta Korbar, dr. med., spec. pediater
CEPLJENJE NA PRAGU TRETJEGA TISOČLETJA,
Vera Kosjek, vms - DELO V CEPILNEM CENTRU
as. mag. Maja Arnež, dr. med. - MENINGITIS, KI
JIH PREPREČIMO S CEPLJENJEM
Vesna Miklavčič, vms - ZDRAVSTVENA NEGA PRI
CEPLJENJU OTROKA PROTI KLOPNEMU
MENINGOENCEFALITISU IN HAEMOFILUS IN-
FLUENZAE
- 13.15 - 15.30 ODMOR - KOSILO
- 15.30 Vera Štebe, prof. ped., - ČUSTVENA INTELIGEN-
CA - POGOJ ZA DOBRO KOMUNICIRANJE
- 16.15 Petra Kersnič, prof. zdrav. vzg. - HUMOR IN
ZDRAVJE
- 17.00 PREDSTAVITEV SPONZORJA
- 17.30 SESTANEK RAZŠIRJENEGA ODBORA PEDI-
ATRIČNE SEKCIJE
- 20.00 VEČERJA

Petek, 8. oktober 1999

- 09.00 prim. Marijana Kuhar, dr. med. - IMUNSKI ODZIV IN
CEPLJENJE
prim. Vesna Glavnik, dr. med. - KONTRAINDIKACI-
JE ZA CEPLJENJE
Meta Accetto, dr. med. - CEPLJENJE RIZIČNIH
OTROK
diskusija
- 10.00 - 10.30 ODMOR
- 10.30 Mateja Hren, vms, HLADNA VERIGA
Hasiba Mehić, vms, PRIPRAVA OTROKA NA CE-
PLJENJE V BOLNIŠNICI
Lilijana Peterca, zt - NEGA IN SPREMLJANJE CE-
PLJENEGA OTROKA
diskusija
prim. mag. Alenka Kraigher, dr. med. - REGISTER
CEPLJENJA IN PRECEPLJENOST V SLOVENIJI
prim. mag. Alenka Kraigher, dr. med. -
KOMPLIKACIJE PO CEPLJENJU
diskusija
- 13.30 ZAKLJUČEK SEMINARJA

Informacije:

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija z DDV za člane ZZNS znaša 19.040 SIT, za nečlane 38.080,00 SIT. Vplačate lahko na ŽR ZZNS 50101-678-48641 sklic na številko 0012005 - za pediatrično sekcijo, ali pa znesek poravnate uro pred začetkom seminarja. Obvezna je prijava za udeležbo po prijavnici, ki je objavljena v tej številki Utripa. Pošljite jo na naslov Cvetka Meolic, SB Murska Sobota, Arhitekta novaka 2, 9000 Murska Sobota, tel. 069/32 010. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji. Rezervacije prenočišča in hotelskih storitev potrdite sami na recepciji Hotela Perla, tel. 065/12 630, faks 065/28 886 in Hotel Sabotin tel 065/28 221, faks 065/28 126. Zadnji rok za rezervacijo nočitev je 24. september. Nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Perla - 13.200 SIT Nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Perla 18.000 SIT Nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Sabotin 6.210 SIT Nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Sabotin 11.160 SIT Organizacijski odbor srečanja: Cvetka Meolic, Majda Šabjan, Mira Horvat, Dragica Nemec, Cvetka Mlakar

Predsednica pediatrične sekcije:

Cvetka Meolic l.r.

Zbornica - zveza zdravstvene nege Slovenije
Sekcija hematoloških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov
Vabi 15. in 16. oktobra 1999 v Portorož, Hotel Bernardin
na deseto strokovno srečanje

Zdravstvena nega bolnika z diseminiranim plazmocitomom

Program srečanja

Petek, 15. 10. 1999

- 12.00 Registracija udeležencev
Predstavitev in razstava farmacevtskih pripravkov in pripomočkov
- 15.00 Otvoritev srečanja, pozdravi
Predstavitev Splošne bolnišnice Ptuj; Gordana Krošlin, vms.
Diseminirani plazmocitom, doc. dr. Uroš Mlakar, dr. med.
Zdravstvena nega bolnika z diseminiranim plazmocitomom, Marjana Božjak, vms., Irena Škoda, vms.
- 16.30 Odmor
- 17.00 Zdravstvena nega bolnika z zvišanim Ca v serumu pri plazmocitomu, Meta Ražman, vms.
Zdravstvena nega bolnika s poškodbami kosti pri plazmocitomu, Zofka Škoflanc, vms.
Poročilo o udeležbi na kongresu EBMT v Nemčiji - marec 1999, Irena Škoda, vms.

Razpravljanje
20.00 Skupna večerja
Sobota, 16. 10. 1999
9.00 Učna delavnica - dve skupini
1. Fizioterapija pri bolniku z diseminiranim plazmocitomom, Maja Ogrinec, višji fizioterapevt
2. Zdravstvena vzgoja bolnika z diseminiranim plazmocitomom,
Branka Založnik, vms., Vlasta Slabe, vms.
Zaključek srečanja
11.00 Sestanek IO sekcije
Informacije udeležencem:
Kotizacija z DDV za člane Zbornice zdravstvene nege znaša 19.040,00 SIT, za nečlane 38.080,00 SIT. Kotizacijo lahko vplačate na žiro račun: ZDMSZTS 50101-678-48641, sklic na številko 12025, s pripisom - za hematološko sekcijo.
Potrdilo o vplačani kotizaciji prinesite s seboj. Znesek je možno poravnati pol ure pred začetkom seminarja. Zaradi usklajevanja s ostalimi organizatorji in rezervacij vas prosimo, da za udeležbo pošljete prijavnico iz te številke Utripa do 5. 10. 1999, na naslov: Vlasta Slabe, Klinični center, SPS Interna klinika, Klinični oddelek za hematologijo, Zaloška 7, 1526 Ljubljana ali po telefonu: 061 1320 330. Za rezervacijo hotela pokličite: "Hoteli Bernardin", telefon 066 475 5104, faks 066 75 491.

Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije: Marjana Božjak

Zbornica zdravstvene nege Slovenije
Sekcija medicinskih sester v onkologiji
vabita na 25. strokovni seminar

Pomen prehrane pri nastanku in zdravljenju malignih obolenj

Dvodnevni strokovni seminar bo potekal v četrtek 14. in petek 15. oktobra 1999 v Radencih, Hotel Radin.

Program strokovnega seminarja:

Četrtek, 14. 10. 1999

08.00 Registracija udeležencev
09.15 Uvodni pozdravi in kratka predstavitev strokovnega seminarja
09.30 - 10.00 Kako se prehranjujejo Slovenci
Dr. Verena Koch
10.00 - 10.30 Prehrana kot dejavnik tveganja za nastanek malignih obolenj - Doc. dr. Maja Primic Žakelj, dr. med.
10.30 - 11.00 Vpliv bolezni in specifičnega zdravljenja na prehrano bolnika z rakom - Helena Drolc, vms.
11.00 - 11.15 Razprava
11.15 - 11.45 Odmor
11.45 - 12.15 Ocena stanja prehranjenosti onkološkega bolnika

Tina Jožica Sentočnik, dr. med.
12.15 - 12.45 Načela zdrave prehrane pri bolniku z rakom
Prof. dr. Dražigost Pokorn, dr. med.
12.45 - 13.00 Razprava
13.00 - 14.30 Kosilo
14.30 - 15.00 Kaheksija pri bolniku z rakom
Helena Drolc, vms
15.00 - 15.30 Alternativna prehrana in bolnik z rakom
Prof. dr. Dražigost Pokorn, dr. med.
15.45 - 16.05 Odmor
16.05 - 16.30 Motnje v prehranjevanju v zvezi z toksičnostjo citostatikov - Brigita Skela Savič, univ. dipl. org., vms
16.30 - 17.05 Motnje v prehranjevanju v zvezi z obsevalno terapijo - Zdenka Erjavšek, dipl. med. sestra, Branka Senič, vms
Ogled muzeja ali zdravilišča
20.00 Slavnostna večerja
Petek, 15. 10. 1999
8.00 Sestanek razširjenega odbora sekcije
9.00 - 9.20 Enteralna in parenteralna prehrana
- Slavica Lahajner, dr. med.
9.20 - 9.40 Farmaceutski dodatki v prehrani onkološkega bolnika - Monika Sonc, mag. farm.
9.40 - 10.00 Razprava
10.00 - 10.20 Hranjenje po nazogastrični sondi - Laura Petricak, vms, Mojca Kotnik, vms
10.20 - 10.40 Hranjenje po gastrostomi in jejunostomi
Helena Uršič, vms, enterostomalni terapevt
10.40 - 10.50 Razprava
10.50 - 11.20 Odmor
11.20 - 11.50 Etične dileme o problemu vzdrževanja prehranskega statusa pri umirajočem bolniku
Urška Lunder, dr. med.
Razprava

Predsednica sekcije: Brigita Skela Savič, univ. dipl. org., vms

Nekaj splošnih informacij:

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izobraževanje.
Kotizacijaz DDV za člane Zbornice ZN Slovenije znaša 19.040,00 SIT, za nečlane 38.080,00 SIT. Vanjo je všteta slavnostna večerja in zbornik predavanj. Zaradi DDV je obvezna pisna prijava na seminar, zato vas vljudno prosimo, da se na seminar prijavite s prijavnico, ki je objavljena v tej številki Utripa. Prijavnico pošljite na naslov: Onkološki inštitut Ljubljana, Brigita Skela Savič, pomočnica direktorice za ZN, Zaloška c. 2, 1000 Ljubljana.
Kotizacijo nakažite na žiro račun ZDMSZTS: 50101-678-48641, sklic na številko 00-122-16 s pripisom "za Sekcijo MS v onkologiji", ali pa znesek poravnate pred pričetkom seminarja.
Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, potrdilo o plačani kotizaciji (virman), če se ne boste predhodno pisno prijavili, pa tudi izpol-

njeno prijavnico za seminar z vsemi ustreznimi podatki
(zlasti davčna št. zavoda). Rezervacija prenočišča: Zdravilišče
Radenci, tel.: (069)65-331 ali 66-594, faks: (069)66-604
Organizacijski odbor: Brigita Skela Savič, Helena Drolc, Albina Bob-
nar, Marina Velepč
Informacije po telefonu: (061) 13 20 018 gospa Slavica Hodžič

Zbornica zdravstvene nege Slovenije
Psihiatrična in nevrolška sekcija

Urgentna stanja v psihiatriji in zdravstvena nega

14. 10. 1999, Klinični center v Ljubljani

Četrtek, 14. 10. 1999

08.30 - 09.30	Registracija udeležencev
09.30 - 09.40	Uvodne misli in pozdrav predsednice sekcije
09.40 - 10.30	Urgentna stanja v psihiatriji -
doc. dr. Marga Kocmur, dr. med.
10.30 - 11.15	NeprostoVOLjna hospitalizacija in dileme -
doc. dr. Slavko Zihler, dr. med.
11.15 - 11.30	Odmor
11.30 - 12.00	Sprejem bolnika v psihiatrično ustanovo -
Majda Keček, vms, dipl. org. dela
12.00 - 12.30	Zdravstvena nega samomorilno ogroženega bolni-
ka - Saša Šolc, vms
12.30 - 13.00	Obravnava agresivnega bolnika -
Stanka Komazec, vms, spec. psih. zdr. nege
13.00 - 13.30	Odmor
13.30 - 14.00	Zdravstvena nega pri urgentnih stanjih bolnikov,
odvisnih od alkohola -
Vesna Čuk, vms, prof. zdr. vzgoje
14.00 - 15.30	Diskusijske skupine

Izobraževanje je priznано kot strokovno izpopolnjevanje.

Kotizacija z DDV za člane zbornice znaša 9.520,00 SIT, za nečlane
19.040 SIT. Nakažete jo lahko na žiro račun ZZNS številka 50101-
678-48641, z obvezno sklicno številko 00 12007.

Prijavite se lahko s prijavnico revije Utrip in jo pošljete na naslov Mar-
ija Mrak, Klinični oddelek za mentalno zdravje, Zaloška 29, Ljubl-
jana. S seboj pa prinesite potrdilo o plačani kotizaciji in člansko
izkaznico.

Vprašanja, dileme ali drugačna izhodišča za diskusije nam lahko
sporočite:

Marija Mrak, tel. 041/507 862, Livio Kosina, tel. 041/682 111, ali prek
e-pošte: psihiatrica1zzns@postmaster.co.uk.

Radi vam bomo posredovali tudi dodatne informacije.

Strokovno-organizacijski odbor: Dragica Basile, Marija Gorše
Muhič, Majda Keček, Stanka Komazec, Livio Kosina, Marija Mrak,
Ladi Škerbinek in Drago Vorih.

Predsednica sekcije: Marija Mrak

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV SPLOŠNE MEDICINE
VLJUDNO VAS VABIMO NA STROKOVNI SEMINAR

KAKOVOST ZDRAVSTVENE NEGE V SPLOŠNI MEDICINI

petek, 29.10.1999

SEJNA DVORANA MESTNE OBČINE VELENJE,
TITOV TRG 1, VELENJE

PROGRAM:

08.00 - 09.00	Registracija udeležencev
09.00 - 09.30	Pozdrav in uvodne misli
09.30 - 09.45	Kakovost v splošni medicini
asist. mag. Janko Kersnik, dr. med.
09.45 - 10.00	Predstavitve projekta kakovosti v zdravstvenemu
domu Novo Mesto - Alenka Piškur, vms
10.00 - 10.15	Kakovost zdravstvene vzgoje na primarnem nivoju
Majda Mori Lukančič, vms, prof. zdr. vzgoje
10.15 - 10.30	Zdravstvena nega in risk management v urgentni
medicini - Slavica Klančar, vms, Melanija Plančak,
vms, dipl. org. dela
10.30 - 10.45	Razprava
10.45 - 11.15	Odmor
11.15 - 11.30	Zadovoljstvo bolnikov kot element managementa v
zdravstveni negi
Marija Bohinc, vms, dipl. org. dela
11.30 - 11.45	Vpliv čakalnega časa na zadovoljstvo bolnikov
prim. asist. mag. Gojmir Žorž, dr. med.
11.45 - 12.00	Komunikacija med primarnim in sekundarnim nivo-
jem zdravstvene službe - pogoj za kakovostno živ-
ljenje bolnika - Janez Poles, dr. med.
12.00 - 12.15	Zadovoljstvo medicinske sestre na delovnem mes-
tu - motivacija za kakovostno izvajanje zdravstvene
nege - mag. Marija Zaletel, vms, dipl. org. dela
12.15 - 12.30	Ali živimo kakovostno?
- Zlatka Jambrovič Koprivec, dipl. psih.
12.30 - 12.45	Razprava

Strokovno izobraževanje se upošteva pri napredovanju. Obvezna je
prijavnica iz Utripa št. 9, in jo pošljite na sedež ZZNS-ZDMSZTS.
Kotizacija z DDV je 9.520 SIT za člane zbornice, za nečlane 19.040
SIT in jo lahko vplačate pred pričetkom strokovnega seminarja ali na
račun 50101-678-48641, sklic na številko 0012012, s pripisom: "za
sekcijo splošne medicine". Prosimo, imejte člansko izkaznico s se-
boj.

Vljudno vabljeno!

Za organizacijski odbor Tanja Kontič

Predsednica sekcije: Vesna Božiček

ZBORNICA - ZVEZA

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V SOCIALNIH ZAVODIH VABI NA**7. STROKOVNO SREČANJE,**

KIBO V TERMAH ČATEŽ, 14. IN 15. OKTOBRA 1999.

Četrtek, 14. oktober 1999

- 09.00 - 10.00 Registracija udeležencev
- 10.00 - 10.30 Uvodni pozdrav s kratkim kulturnim programom
(Križaj, Cizel, Mikulanc)
- 10.30 - 11.00 Zaščita duševnega zdravja starih oseb
prim. doc. dr. sc. Ljubo Đorđević, dr. med.
- 11.00 - 11.30 Razprava - vprašanja - dileme ...
- 11.30 - 12.00 Odmor za kavo
- 12.00 - 12.30 Demenca kot klinični sindrom
Mojca Muršec, dr. med., spec. psihiater
- 12.30 - 12.50 Razprava - vprašanja - dileme
- 12.50 - 13.00 Kratka predstavitev sponzorjev strokovnega
srečanja
- 13.00 - 14.30 Odmor za kosilo
- 14.30 - 15.15 Sprejem dementnega oskrbovanca v socialno-
varstveni zavod - Majda Jordan, soc. delavka
- 15.15 - 15.40 Sodelovanje medicinske sestre s svojci dementnih
oskrbovancev - Marta Kavšek, diplomantka visoke
šole za zdravstvo, odd. za zdrav. nego
- 15.40 - 16.00 Predstavitev dejavnosti slovenskega združenja za
pomoč pri demenci - Branka Mikluž, vms, spec. psi-
hiatrične zdrav. nege
- 16.00 - 16.30 Predstavitev doma upokojencev in oskrbovancev
Impoljca - Sonja Molan, vms
- Ob 20.00 uri Skupna večerja

Petek, 15. oktober 1999

- 09.00 - 09.30 Zdravstvena nega dementnega oskrbovanca -
Marta Gašparovič, vms, prof. zdrav. vzgoje
- 09.30 - 09.45 Razprava
- 09.45 - 10.30 Dnevne aktivnosti pri oskrbovancih z demenco
Melita Krpan, višji fizioterapevt
Martina Hafner, med. sestra
- 10.30 - 11.00 Odmor za kavo
- 11.00 - 11.30 Supervizija kot pomoč in podpora medicinski sestri
Ema Ščavničar, vms, supervizor specialist
- 11.30 - 12.30 Zdravstvena nega - pomemben faktor kakovosti
življenja v tretjem življenjskem obdobju (ob mednar-
odnem letu starostnikov)
Milena Križaj, vms
- 12.30 - 13.00 Zaključek strokovnega srečanja

Informacije:

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Koti-
zacija z DDV za člane ZZNS je 19.040 SIT, za nečlane 38.080 SIT,

vplačate jo lahko na ŽR: 50101-678-48641, sklic na št. 00 12030, s
pripisom sekcija v socialnih zavodih ali pred pričetkom seminarja.
Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani koti-
zaciji. Prenosišče rezervirajte v hotelu TERME Čatež, na tel. št.
0608/35 000, najkasneje do 13.09.1999, zaradi zasedenosti hotela.
Prosim, da prijave za strokovno srečanje po prijavnici iz Utripa št. 9
pošljete do 5.10.1999 Sonji Molan, Dom upokojencev Brežice, tel.:
0608/62 713, 61 832.

Dodatne informacije: Sonja Molan, Dom upokojencev Brežice, tel.
0608/62 713, 61 832

*Prisrčno vabljeni!**Predsednica sekcije: Milena Križaj*

Zbornica zdravstvene nege Slovenija

Sekcija medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju
vabita na strokovni seminar

MI MED SEBOJ V KOMUNIKACIJI,

ki bo v petek 8.10.1999 v Spl. bolnišnici Maribor, 16. nads. stolpnice.
PROGRAM:

- 08.00 Registracija udeležencev
- 09.00 Otvoritev srečanja
- 09.30 - 11.00 Komunikacija z mladostnikom
Marinka Pahole, prof. pedagogike
- 11.00 - 11.30 Odmor
- 11.30 - 13.00 Komunikacija v zdravstveni negi
Marinka Pahole, prof. pedagogike
- 13.00 - 14.00 Kosilo
- 14.00 - 14.30 Projekt kakovosti učenja za novo tisočletje
Alojzija Janžekovič, vms
- 14.30 - 15.00 Podjetnost v zdravstveni negi
Darinka Babič, prof. zdr. vzgoje
- 15.00 - 16.00 Ogled Term Maribor

Seminar je namenjen vsem medicinskim sestram in zdravstvenim
tehnikom, ki se vsak dan srečujejo z ljudmi v svojem delovnem
okolju.

Udeležba na srečanju se šteje za strokovno izobraževanje. Kotizaci-
ja z DDV za člane ZZNS je 9.520 SIT, za nečlane 19.040 SIT. Plača
se lahko pred začetkom srečanja ali na žiro račun Zbornice
zdravstvene nege št. 50101-678-48641, sklicna številka 00 12010, s
pripisom Sekcija medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju. Ob
registraciji potrebujete potrdilo o vplačani kotizaciji in člansko
izkaznico. Prijave v pisni obliki oz. po faksu (faks: 062/312 872) za
seminar je do 30.9.1999 na naslov: Darinka Babič, Srednja zdrav-
stvena šola Maribor, Trg Miloša Zidanška 3, tel. št. 062/313 061.
Organizacijski odbor: Ana Mlakar, vms, Marija Bravar, vms, Darinka
Babič, prof. zdr. vzgoje.

*Veslimo se srečanja z Vami.**Predsednica sekcije: Darinka Babič, prof. zdr. vzg.*

PRIJAVNICA ZA STROKOVNA SREČANJA

Zavod (podjetje) _____

Poštna številka in kraj _____

Ulica in hišna številka _____

Zavezanec za DDV DA NE (obkrožite) - Davčna številka _____

Telefon _____ Kontaktna oseba: _____

Prijavnica za strokovno srečanje v kraju _____ dne _____

z naslovom _____

Organizator _____

Prijavljamo naslednje udeleženske/ce:

IME IN PRIIMEK

DELOVNO MESTO

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Kotizacijo z DDV v višini _____ tolarjev smo nakazali:

☐ Na žiro račun št.. 50101-678-48641 sklic na številko 00 120 + SM (št.sekcije)
nakazilo izvedeno dne _____

☐ Z gotovino na dan seminarja

☐ S čekom na dan seminarja

Datum prijave _____

Žig ustanove: _____

Podpis odgovorne osebe: _____

COMETT Zavod za pomoč in nego na domu

Helena Čampa

S pomočjo in nego na domu smo v okviru podjetja Comett pričeli v začetku leta 1955. Po dveh letih smo ustanovili Comett Zavod za pomoč in nego na domu. S to dejavnostjo smo se pričeli ukvarjati po grenki preizkušnji v sorodstvu, ki smo sprevidel, kako hudo je, če ni nikogar, ki bi skrbel za starega človeka.

V zavodu smo zaposlene: socialna delavka, medicinska sestra in osem negovalk. Nekatere negovalke so zaposlene preko javnih del. Prav vse, ki delamo s starimi ljudmi smo strokovno usposobljene za tovrstno delo, svoje znanje pa vsako leto dopolnjujemo z dodatnim usposabljanjem. In katere so storitve, ki jih nudimo?

• **Pomoč pri vzdrževanju osebne higiene:**

jutranja nega, pomoč pri odvajanju, kopanje, ustna nega, nega lasišča, nohtov in nog, higienska priprava na preiskave in posege, pomoč pri hranjenju, postiljanje,...

• **Pomoč pri ohranjanju socialnih stikov:**

družabništvo, branje knjig in revij, preprečevanje osamljenosti in odtujenosti, pomoč pri rekreaciji, spremstvo k zdravniku, na sprehod, dopust, gledališče,...., priprava varovanca in svojcev na institucionalno varstvo,...

• **Gospodinjska pomoč:**

dostava in serviranje hrane, priprava normalne in dietne prehrane, vzdrževanje bivalnega okolja, čiščenje, pranje, likanje, nakupovanje in druga dela po dogovoru z upravičencem,...

Naše varovance na domu obiščejo tudi pedikerka, frizerka in fizioterapevka.

Za varovance skrbimo 24 ur dnevno, tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih. Prvi informativni stik s stranko se največkrat opravi preko telefona, ko se stranka pozanima o vrsti in načinu nujenja pomoči. Obisk pri varovancu potem opravi medicinska sestra ali socialna delavka, kjer se natančneje pogovorimo o tem, kakšne vrste storitev varovanec potrebuje, ob katerih dnevih in urah,... Po začetnih pripravah na izvajanje storitve za varovanca potem skrbi negovalka.

Pogosto se med varovancem in negovalko ustvari pristen odnos, da jo sprejmejo kot svojega družinskega člana. Takšno vzdušje je na eni strani izredno pozitivno in koristno za oba, po drugi strani pa psihično naporno zlasti za negovalko, še posebej takrat, če se tak odnos prekine zaradi določenih vzrokov: odhod v bolnišnico, nenadno bistveno poslabšanje zdravstvenega stanja, smrt,...

Še posebej pa ne gre pozabiti "izgorevanja" negovalk. Nema lokrat se znajdejo v situaciji, ko ne zmorejo več zaradi psihične izčrpanosti. Takrat se posvetujemo in poiščemo zadovoljujočo rešitev tako za stranko kot za negovalko.

Storitve pomoči in nege nudimo starim ljudem na področju Ljubljane. Večkrat se podamo tudi do 15 km izven Ljubljane, vendar le, če gre za pomoč, ki traja vsaj 4 ure dnevno.

Kdo so naši varovanci?

• osebe stare nad 65 let, ki lahko z občasno ali nekajurno dnevno pomočjo ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje

• osebe s statusom invalida po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb

• osebe mlajše od 65 let, ki so se znašle v stiski zaradi invalidnosti ali akutnega zdravstvenega stanja

Že dobre pol leta imamo odprto tudi posvetovalnico, vsako sredo od 12 - 14 ure, kjer nas lahko obiščejo vsi, ki se prvič srečajo z nego svojca ali znanca, pa temu niso vešč. Svetujemo jim glede ortopedskih pripomočkov in njihove uporabe, kako urediti prostor, da bo najbolj primeren in funkcionalen tako za varovanca kot za negovalca, pokažemo jim določene prijeme pri obračanju in dvigovanju varovanca,...

S svojo strokovnostjo in občutenim pristopom do vsakega varovanca in njegove družine želimo pomagati, da bi se varovanec čim bolje počutil. Cilj našega dela je, da bi vsak varovanec lahko čim dlje časa ostal v svojem domačem okolju, ki mu je najljubši in najlepši.

Program našega dela je odobren s strani Zbornice zdravstvene nege in Socialne zbornice Slovenije. Vsak dan si po svojih najboljših močeh prizadevamo vsakemu našemu varovancu ustvariti lep in srečen dan.

"Comett"

LJUBLJANA, Dalmatinova 9/II

telefon:
061/132-22-82

faks:
061/316-615

ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA - Služba za zdravstveno nego

OBVESTILO ZDRAVSTVENIM ZAVODOM

V skladu s programom pripravnštva za višje in diplomirane medicinske sestre obveščamo, da bo na Onkološkem inštitutu Ljubljana v dneh od 8. - 11. novembra 1999 organiziran teoretični del usposabljanja iz onkološke zdravstvene nege in onkologije.

Kotizacija za 4-dnevni celodnevni seminar teoretičnega usposabljanja znaša 40.000 SIT. DDV po stopnji 19 % v znesku 7.600 SIT je všteti v ceno. V kotizacijo je všteti tudi priročnik predavanj, malica in kava.

Kotizacija se nakaže na žiro račun Onkološkega inštituta št.: 50103-603-45793, sklicevanje na št. 99297300 pred seminarjem, vendar ne pred 1.11.1999. Račun boste prejeli na seminarju, ko boste predložili dokazilo o plačani kotizaciji. Na virmanu označite šifro 11 (plačilo pred prejemom fakture). Kotizacijo je mogoče z gotovino plačati pred pričetkom seminarja. S seboj imejte davčno številko zavoda.

Izobraževanja se lahko udeležijo tudi medicinske sestre in zdravstveni tehniki z že opravljenim strokovnim izpitom. Možna je tudi enodnevna udeležba, s kotizacijo za prve tri dni po 10.000 SIT, zadnji dan po 7.000 SIT in z nakupom priročnika po 3.000 SIT.

Zaradi evidence pripravnikov in priprave računov vas prosimo, da udeležence pisno (prijavnica) prijavite na naslov: Marina Velepič, Onkološki inštitut Ljubljana, Zaloška 2, 1000 Ljubljana, faks: 061/13 14 180

Pripravniki naj s seboj prinesejo pravilno izpolnjen list o pripravnstvu, ki ga je izdala Zbornica zdravstvene nege Slovenije.

Lep pozdrav!

Direktorica za zdravstveno nego

Marina Velepič, vms

ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA

PROGRAM TEORETIČNEGA USPOSABLJANJA IZ ONKOLOŠKE ZDRAVSTVENE NEGE IN ONKOLOGIJE ZA VMS - PRIPRAVNICE

Od 8. - 11. novembra 1999

1. DAN - PONEDELJEK 8.11.1999

08.00	Registracija
09.15 - 09.30	Informacija o poteku seminarja - Marina Velepič, vms, Brigita Skela - Savič, univ. dipl. org., vms
09.30 - 10.15	UVOD V BIOLOGIJO IN PATOLOGIJO RAKA
Doc. dr. A. Peter Fras, dr. med.
10.20 - 10.50	POGOSTNOST RAKA IN PREŽIVETJA BOLNIKO V REPUBLIKI SLOVENIJI
Prof. dr. Vera Pompe Kirn, dr. med.
10.50 - 11.10	Odmor

11.10 - 11.40	DEJAVNIKI TVEGANJA IN MOŽNOSTI PREPREČEVANJA RAKA
Doc. dr. Maja Primic - Žakelj, dr. med.
11.45 - 12.10	ORGANIZACIJA ONKOLOŠKEGA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA
Doc. dr. Maja Primic - Žakelj, dr. med.
12.15 - 13.00	OSNOVNI PRINCIPI UGOTAVLJANJA IN ZDRAVLJENJA RAKAVE BOLEZNI
Doc. dr. A. Peter Fras, dr. med.
13.00 - 15.00	KOSILO
15.00 - 15.30	MIKROSKOPSKA DIAGNOSTIKA V ONKOLOGIJI
Prof. dr. Rastko Golouh, dr. med.
15.35 - 16.05	SLIKOVNA DIAGNOSTIKA V ONKOLOGIJI
Maksimilijan Kadivec, dr. med.

2. DAN - TOREK 9.11.1999

08.30 - 09.00	TUMORSKI OZNAČEVALCI
Dr. Srdjan Novakovič, dipl. biolog
09.05 - 09.50	ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA DOJKE IN SAMOPREGLEDOVANJE
Tatjana Kumar, vms
09.55 - 10.35	ONKOLOŠKA KIRURGIJA
Prof. dr. Marko Snoj, dr. med.
10.35 - 10.55	ODMOR
10.55 - 11.35	ZN ONKOLOŠKEGA KIRURŠKEGA BOLNIKA
Marija Rebevšek, vms
11.40 - 12.10	SISTEMSKO ZDRAVLJENJE
Olga Cerar, dr. med.
12.15 - 13.10	ZN BOLNIKA OB SISTEMSKEM ZDRAVLJENJU
Brigita Skela - Savič, univ. dipl. org., vms
13.10 - 15.10	KOSILO
15.10 - 15.35	VARNO RAVNANJE S CITOSTATIKI
Darija Musič, vms
15.40 - 16.00	ZN BOLNIKA, KI IMA VSTAVLJEN I.V. ACCES
PORT - Brigita Skela - Savič, univ. dipl. org., vms

3. DAN - SREDA 10.11.1999

08.30 - 09.15	ZDRAVLJENJE BOLEČINE
Prim. Drago Ažman, dr. med.
09.20 - 10.20	POSEBNOSTI ZN BOLNIKA OB ANALGEZIJI
Mira Logonder, vms
10.25 - 10.45	ODMOR
10.45 - 11.15	OSNOVE RADIOTERAPIJE
Doc. dr. Hotimir Lešničar, dr. med.
11.20 - 12.00	ZAŠČITA OSEBJA PRED IONIZIRAJOČIM SEVANJEM - Janez Marolt, vrt
12.00 - 14.00	KOSILO
14.00 - 14.45	ZN OBSEVANEGA BOLNIKA
Zdenka Erjavšek, dipl. medicinska sestra
14.50 - 15.30	ZN BOLNIKA, ZDRAVLJENEGA Z BRAHIRA-DIOTERAPIJO - Jelka Tomc, vms

4. DAN - ČETRTEK 11.11.1999

- 08.30 - 09.15 PRINCIPI PREHRANE ONKOLOŠKEGA BOLNIKA - Helena Drolc, vms
- 09.20 - 10.05 VLOGA OŽJEGA IN ŠIRŠEGA OKOLJA PRI PSIHIČNI REHABILITACIJI - Marja Stojin, dipl. psih.
- 10.10 - 11.10 BOLNIKOVO DOŽIVLJANJE V RAZLIČNIH FAZAH BOLEZNI - komunikacija, timsko delo v onkologiji, pomoč svojcem
Metka Klevišar, dr. med.
- 11.10 - 11.30 ODMOR
- 11.30 - 12.10 PISMENO PREVERJANJE ZNANJA
- 12.15 - 12.45 FIZIOTERAPIJA IN REHABILITACIJA ONKOLOŠKEGA BOLNIKA - Edita Rotner, vft
- 12.50 - 13.30 PRAVICE BOLNIKOV S PODROČJA ZDRAVSTVENEGA, SOCIALNEGA, INVALIDIDSKEGA IN POKOJNINSKEGA ZAVAROVANJA - Irena Golob, vms
- 13.35 - 14.00 ZAKLJUČEK SEMINARJA - Marina Velepčič, vms
Brigita Skela - Savič, univ. dipl. org., vms

Društvo za oralno zdravje Slovenije
Organizira

7. DNEVE ORALNEGA ZDRAVJA SLOVENIJE

Brdo pri Kranju - 15. in 16. oktober 1999

PROGRAM:

Petek, 15. oktober 1999 - dopoldan

- 08.00 - 09.00 Registracija udeležencev
- 09.00 - 09.40 Kulturni program: Šifrir z otroki
Otvoritev srečanja - D. Homan, S. Štajer
Pozdravni nagovori častnih gostov
Kulturni program: otroci OŠ Ivana Grabar
Skeč: Stanje v kampu
- 09.40 - 10.00 M. Hafner: Razvijanje kakovosti v preventivni dejavnosti
- 10.00 - 11.00 Podelitev priznanj 1999 in častnega članstva
Razglasitev rezultatov V. državnega tekmovanja v risbah na temo: zobozdravstvena preventiva
Podelitev nagrad in priznanj
- 11.00 - 13.00 Odmor za ogled razstav in degustacija zdravju prijazne hrane in pijače
- 13.00 - 14.30 Skupni ogled Brda pri Kranju
- Petek, 15. oktober 1999 - popoldan
- 14.40 - 14.50 Mara Potokar: Vloga učiteljev in ravnateljev osnovnih šol pri izvajanju zobozdravstvene preventive
- 14.40 - 15.10 Milica Poljanšek, Rozita Makovec, Zvonko Debelnak, Irena Gartnar: Učni pripomočki pri izvajanju zobozdravstvene vzgoje in predstavitev

slikanice: To smo mi, zobki.

- 15.10 - 15.40 M. Velikonja Vagner: Odkrivanje, preprečevanje in zgodnje zdravljenje zobnih in čeljustnih nepravilnosti
- 15.40 - 16.00 Razprava
- 16.00 - 17.00 Učna delavnica I
Tema: Programi razkuževanja za preprečevanje infekcij v zobozdravstveni dejavnosti
Vodja: Milena Skubic, prof. zdrav. vzgoje
Učna delavnica II
Tema: Izmenjava izkušenj izvajalcev zdravstvene vzgoje - Vodja: Nedeljka Luzner, prof. zdrav. vzgoje
- 19.00 Skupna večerja v hotelu Kokra
- Sobota, 16. oktober 1999
- 09.25 - 09.30 Kulturni program
- 09.30 - 09.50 M. Bartenjev: Kontinuiteta in množičnost - pogoj za uspešno prevencijo kariesa
- 09.50 - 10.10 V. Vrbič: Pomen zalivanja zob pri upadanju zobne gnilobe v Sloveniji
- 10.10 - 10.40 B. Bratuš: Da bom zdrav, velik in močan
- 10.40 - 11.10 Z. Jaušovec: Zdravi zobje - naš ponos
- 11.10 - 11.30 F. Čeh: Pomen "vzgoje za zdravje" v programu osnovne šole
- 11.30 - 11.40 M. Čede: Pripomočki za ustno nego
- 11.40 - 12.00 Razprava
- 12.30 Zaključek srečanja

Informacije:

Kotizacija: 16.000 SIT za člane, 20.000 SIT za nečlane, za sodelujoče vstop prost.

Med drugim je v kotizacijo vračunana tudi skupna večerja.

Kotizacije v primeru neudeležbe ne vračamo.

Plačilo kotizacije do 16. septembra 1999 na žiro račun Društva za oralno zdravje Slovenije, pri Agenciji za plačilni promet Celje, številka žiro računa: 50700-678-80737 ali eno uro pred pričetkom seminarja. V tem primeru je cena kotizacije za 6.000 SIT višja.

Dokazila o plačani kotizaciji prinesite s seboj.

Rezervacije namestitve: Hotel Kokra, Brdo pri Kranju

Telefon: 064/22 11 33, Faks: 064/22 15 51

Dodatne informacije: Majda Bratina - Kos

Zobna poliklinika Kranj - Telefon: 064/282 403 ali 282 404

SIMPOZIJ

"DOJENJE NA PRELOMU TISOČLETJA"

OD 1. 10. 1999 DO 2. 10. 1999 - V Kulturnem centru v Laškem

SLOVENSKI ODBOR ZA UNICEF

Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja

Ginekološki porodniški oddelek SB Celje

Cilji simpozija: promocija dojenja, preventiva

Ciljna skupina: zdravstveni delavci, ki se ukvarjajo z dojenjem

Glavni pokrovitelj: Naravna negazirana pitna voda Oda - Pivovarna Laško

ORGANIZATORJI: Slovenski odbor za UNICEF, Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja, Ginekološki porodniški oddelek SB Celje
ORGANIZACIJSKI ODBOR: Asist. mag. Borut Bratanič, dr. med., Dr. Silvestra Hoyer, Dr. Zlata Felc, dr. med., Andreja Tekauc Golob, dr. med., Martin Bigec, dr. med., Vesna Savnik, dip. org.

KRAJ SEMINARJA: Kulturni center Laško

Kotizacijo plačate po izstavljenem računu

Hotel HUM tel: 063/731 321 ali hotel Savinja tel: 063/730 325 rezervirate sami.

KOTIZACIJA: 18.000 SIT. Kotizacijo plačate po izstavljenem računu
PRIJAVA IN DODATNE INFORMACIJE:

Prosimo, da izpolnjeno prijavnico pošljete najkasneje do 15.9.1999 po pošti ali po faksu na naslov: Vesna Savnik, Slovenski odbor za UNICEF, Pavšičeva 4, 1000 Ljubljana, tel. 061/159 31 43, faks: 061/556 366, e-pošta: Vesna.Savnik@unicef-slo.si. V kotizacijo je vključena pravica do udeležbe na vseh predavanjih in razpravah, gradivo s povzetki predavanj, svečana večerja v hotelu Hum in osvežitve s kavo in pijačo med tremi odmori. Kosilo v petek ni vključeno v kotizacijo.

Simpozij se uvršča med prireditve, ki so upoštevane za napredovanje zdravnikov pri Zdravniški zbornici Slovenije in medicinskih sester pri Zbornici zdravstvene nege.

PROGRAM SIMPOZIJA "DOJENJE NA PRELOMU TISOČLETJA"
PETEK, 1. oktober 1999

08.45 - 09.00	Andreja Črnak Meglič, predsednica Slovenskega odbora za Unicef
Vloga Unicefa v skrbi za zdravje otrok
09.00 - 09.15	Borut Bratanič: Dojenje včeraj, danes, jutri.
09.15 - 09.30	Samo Fakin, direktor SB Celje: Medicinska stroka v primežu ekonomije.

Dojenje pri nas in v svetu

Delovno predsedstvo: D. Obersnel Kveder, S. Hoyer, B. Bratanič.	
09.30 - 09.50	Silvestra Hoyer: Dojenje v Sloveniji v zadnjih letih
09.50 - 10.10	Dunja Obersnel Kveder: Primerjava podatkov o dojenju v Sloveniji in Evropi
10.10 - 10.30	Dražigost Pokorn: Prehrana doječih mater pri nas in v svetu
10.30 - 11.00	Odmor

Sodobna spoznanja o dojenju

Delovno predsedstvo: D. Mičetić Turk, V. Velikonja, Z. Felc	
11.00 - 11.20	Dušanka Mičetić Turk: Vpliv dojenja na nevrološki razvoj in razvoj kognitivnih funkcij
11.20 - 11.40	Zlata Felc: Bioaktivni dejavniki v ženskem mleku

11.40 - 12.00	Martin Bigec: Dojenje in preprečevanje kroničnih bolezni kot začetek zdrave prehrane in načina prehranjevanja
12.00 - 12.20	Vislava Velikonja: "Kangaroo" metoda in dojenje
12.20 - 12.30	Razprava
12.30 - 14.00	Odmor za kosilo

Gibanje za "Novorojencem prijazne porodnišnice" v Sloveniji

Delovno predsedstvo: A. Tekauc Golob, V. Weber, L. Kornhauser Cerar

14.00 - 14.30	Borut Bratanič: Gibanje za novorojencem prijazne porodnišnice v svetu in pri nas
14.30 - 14.45	Liljana Kornhauser Cerar: Prilagoditev standardne oskrbe v novorojencem prijaznih porodnišnicah
14.45 - 15.00	Andreja Tekauc Golob: Operativno dokončanje poroda in dojenje v novorojencem prijaznih porodnišnicah
15.00 - 15.15	Vladimir Weber: Spremembe v vodenju v novorojencem prijazni porodnišnici
15.15 - 15.35	Silvestra Hoyer, Liljana Kornhauser Cerar: Slovenski program za spodbujanje dojenja - dosežki in perspektive
15.35 - 16.00	Razprava
16.00 - 16.30	Odmor

Oblikovanje dojenju prijazne družbe

Delovno predsedstvo: M. Bigec, Z. Felc, V. Savnik

16.30 - 16.45	Silvestra Hoyer: Dojenje v programih izobraževanja za poklic v zdravstvu
16.45 - 17.00	Urška Šprogar: Spodbujanje dojenja in zdravega načina življenja v medijih
17.00 - 17.15	Igor Krampač: Projekt zdravih mest in podpora Nacionalnemu programu za spodbujanje dojenja
17.15 - 17.30	Gregor Poglajen, Brina Felc: Osveščenost očetov o dojenju ob otrokovem rojstvu
17.30 - 18.00	Razprava
19.30 Hotel Hum:	Slavnostna večerja z Nacionalnimi ambasadorjema Unicefa, Mileno Zupančič in Ladom Leskovarjem

Sponsorira Pivovarna Laško
SOBOTA, 2. oktober 1999

Praktični načini spodbujanja dojenja

Delovno predsedstvo: M. Berložnik, O. Šušteršič, G. Njenjič	
09.00 - 09.15	Danilo Maurič: Odnos mladostnic do dojenja in njihove reproduktivne vloge
09.15 - 09.30	Marija Ocvirk: Ginekološki dispanzerji in spodbujanje dojenja
09.30 - 09.45	Olga Šušteršič: Patronažna zdravstvena nega in dojenje: procesni pristop
09.45 - 10.00	Magda Berložnik: Vloga terenske patronažne zdravstvene službe pri vzdrževanju dojenja

- 10.00 - 10.15 Ana Ilijaš Trofenik: Dojenje otrok s posebnimi potrebami
- 10.10 - 10.45 Odmor
- Dojenje na različnih ravneh zdravstvenega varstva**
Delovno predsedstvo: B. Bratanič, M. Frankič, G. Logar Car
- 10.45 - 11.00 Bernarda Oberstar: Dojenje in šole za starše - od začetkov do danes
- 11.00 - 11.15 Milena Frankič: Dojenje in organizacija zdravstvene nege na ravni dispanzerske dejavnosti

- 11.15 - 11.30 Martin Bigec: Vloga preventivnih programov v primarni zdravstveni mreži in dojenje
- 11.30 - 11.45 Gordana Logar Car: Hospitaliziran otrok in dojenje
- 11.45 - 12.00 Duška Drev: Dojenje in organizacija zdravstvene nege na ravni splošne bolnišnice
- 12.00 - 12.15 Borut Bratanič: Koraki k spodbujanju dojenja v tretjem tisočletju
- 12.15 Razprava in zaključek simpozija.

SREČANJA V TUJINI

THE LEADERSHIP EXPERIENCE

Reflective Practice ... Career Planning ... Networking ... Strategy Development

International Workshop For Nursing Leaders

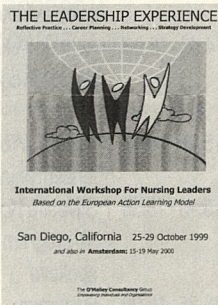
Based on the European Action Learning Model

San Diego, California 25-29 October 1999

and also in Amsterdam: 15-19 May 2000

The O'Malley Consultancy Group

Empowering Individuals and Organisations

Royal College of Nursing of the United Kingdom
Research Society

Triennial International Nursing Research Conference

Wednesday 4 to

Saturday 7 April, 2001

The Glasgow Thistle Hotel,

Cambridge Street,

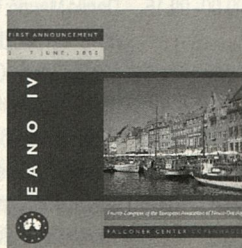
Glasgow, Scotland, UK

EANO IV - 3 - 7 JUNE, 2000

Fourth Congress of the European Association of Neuro-Oncology

FALCONER CENTER
COPENHAGEN

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

Nursing and Quality of Life

CRACOW, POLLAND, 7 - 9 September 2000

Organizer: The Institute of Nursing, Faculty of Health Care Jagiellonian University in association with

The School of Nursing and Midwifery the University of Sheffield

Information: Instytut

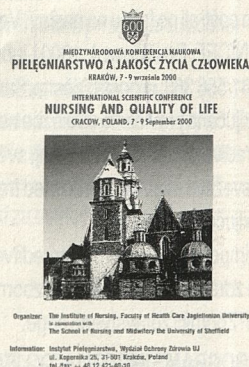
Pielęgniarstwa, Wydział

Ochrony Zdrowia UJ

ul. Kopernika 25, 31-501

Krakow, Poland

tel./fax: ++ 48 12 421-40-10

2nd Psycho-Social Impacts of Breast Cancer

UICC Breast Cancer Meeting

HELSINKI, FINLAND

June 11 - 14, 2000

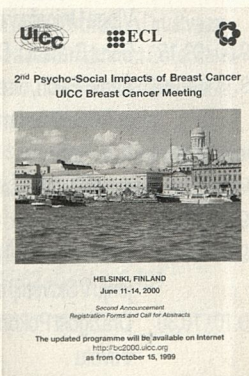
Second Announcement

Registration Forms and Call for Abstracts

The updated programme will be available on Internet

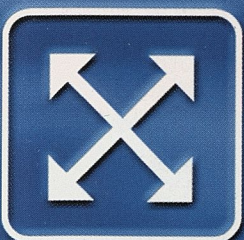
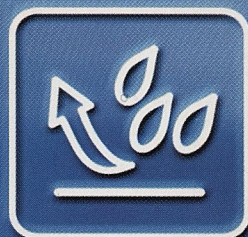
<http://bc2000.uicc.org>

as from October 15, 1999

**PODROBNE INFORMACIJE DOBITE
NA SEDEŽU ZBORNICE - ZVEZE.**

Lastnosti...

...uporaba pa je omejena le z vašo domišljijo.

papirnati podstavki

V manjkajoča polja vpišite naziv podstavkov in odgovore pošljite na naslov: Tosama, d.d., Vir, Šaranovičeva 35, 1230 Domžale s pripisom "podstavki". Tri srečne izrebanke bomo nagradili s praktičnimi nagradami iz svojega proizvodnega programa. Imena nagrajencev bodo objavljena v prihodnji številki Utripa.

 TOSAMA
ISO 9001 GMP

Bolečina boli.

K sreči proti bolečini nismo nemočni.

Lekadol pomaga:

- pri glavobolu
- pri zobobolu
- pri zvišani telesni temperaturi
- pri gripi in prehladu
- po operacijah in poškodbah
- pri menstrualnih in drugih bolečinah

Lekadol je najvarnejše zdravilo proti bolečinam, ki ga dobite brez recepta. Ne poškoduje želodčne sluznice, zato je posebej primeren za vse, ki imajo želodčne težave in jim odsvetujejo uporabo drugih analgetikov. Sirup Lekadol je primeren tudi za otroke starejše od 2 let.

Lekadol vsebuje paracetamol. Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganju in stranskih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

LEK d.d., Verovškova 57, Ljubljana, SLO. www.lek.si

Lekadol
Proti bolečinam
toda brez
želodčnih težav

